

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32,—, polletno Din 16,—, četrtletno Din 9,—, inozemstvo Din 64.—, — Poštno-čkovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Novi invalidski zakon.

Na predlog ministra socialne politike in po zaslišanju ministrskega predsednika je Nj. Vel. kralj 4. julija t. l. na Bledu podpisal novi invalidski zakon, ki so ga »Službene novine« objavile 8. julija. V naslednjem objavljamo njegove glavne določbe.

Kdo je deležen zaščite in podpore?

Po tem zakonu pripada državna zaščita in podpora vojnim invalidom, njihovim rodbinam in staršem, vdovam in sirotam v vojni padlih ali izginulih oficirjev in vojakov. Državno zaščito in pomoč dobivajo tudi dobrovolci tako domači kakor tudi inozemski, ki so služili v vojski SHS. Inozemski invalidi uživajo vse pravice tega zakona, ako tudi tuje države dajo našim invalidom iste pravice. Za rodbino se smatrajo zakonita žena ter zakonski in nezakonski od početka vojne pozakonjeni otroci. Pravice do zaščite in podpore nimajo tisti, ki so prešli k sovražniku, ki so dezertirali in oni, ki so kaznovani od vojaškega ali civilnega sodišča za dela zagrešena v vojski in obsojeni na najmanj 1 leto ječe, kakor tudi ne oni, ki so od rednih sodišč obsojeni na 1 leto zapora radi dejanja iz koristoljubja.

Kakšne so te podpore?

Država daje sledeče vrste zaščite in podpore:

1. Vojnim invalidom: a) dosmrtno ali začasno vzdrževanje v invalidskih domovih; b) invalidnino; c) proteze in druga ortopedska pomožna sredstva; d) brezplačno zdravljenje; e) pouk; f) posredovanje dela; g) pomoč za osnivanje ali zboljšanje samostojnega gospodarskega položaja; h) brezplačno vožnjo; i) pogrebne stroške. 2. Rodbinam daje država: a) invalidsko podporo; b) v posebnih slučajih brezplačno zdravljenje; c) pouk; d) brezplačno vožnjo. 3. Roditeljem: denarno pomoč in brezplačno vožnjo radi zdravniškega komisijskega pregleda po odredbah tega zakona.

Popolnoma nesposobni invalidi s 100 odstotki nesposobnosti, ki jim je potrebna tuja pomoč, imajo pravico, da so sprejeti v posebne invalidske domove, kjer dobivajo vso potrebno oskrbo. Ostali invalidi se delijo v devet skupin

po odstotkih nesposobnosti. V prvo skupino pridejo invalidi s 100% nesposobnostjo, ki potrebujejo tuje pomoči. V drugo invalidi s 100% brez tega dodatka, v tretjo z 90%, v četrto z 80, v peto s 70, v šesto s 60, v sedmo s 50, v osmo s 40, v deveto s 30% nesposobnostjo. Nesposobnost izpod 30% se ne vpošteva. Siromašnim invalidom od tretje do šeste skupine, ki so starejši od 70 let, se poviša stopnja nesposobnosti za 10%.

Višina invalidnine.

Invalidnina je odvisna od odstotkov nesposobnosti ter znaša na leto za navedenih 9 skupin:

I. za invalide vojake: 1. skupina 8400 Din, 2. skupina 4800 Din, 3. skupina 3120 Din, 4. skupina 2640 Din, 5. skupina 2160 Din, 6. skupina 1800 Din, 7. skupina 1440 Din, 8. skupina 720 Din in 9. skupina 540 Din. II. Za invalide oficirje, kapelnike in vojne duhovnike: V 1. skupini 15.000 Din, v 2. skupini 9600 Din, v 3. skupini 6240 Din, v 4. skupini 5280 Din, v 5. skupini 4320 D, v 6. skupini 3600 Din, v 7. skupini 2880 Din, v 8. skupini 1440 Din in v 9. skupini 1080 Din. III. Za invalide višje oficirje, višje kapelnike in višje vojne duhovnike znaša invalidnina po skupinah: 18.000, 12.600, 8640, 7680, 6320, 5400, 4380, 2640 in 2160 Din. IV. Za invalide generale in admirale: 21.000, 15.600, 11.040, 10.080, 8320, 7200, 5880, 3840 in 3240 D.

Na invalidnino imajo pravico samo osebe, ki nimajo lastnega premoženja. Invalidi v samoupravnih službah imajo pravico do polovice invalidnine, invalidi v državni službi pa nimajo pravice do invalidnine, pač pa pridobe oboji pravico do polne invalidnine z vstopom v pokoj.

V kolikor določena invalidnina ne bi bila siromašnim invalidom dovoljna za življenje, jim lahko za ženo, zakonske in nezakonske otroke prizna finančno ministrstvo v sporazumu z ministrom socialne politike še posebne draginske doklade, kojih višino določi finančni minister. Dosmrtno pravico do brezplačnega lečenja imajo vsi vojni invalidi za vse one poškodbe, zaradi katerih jim je bila priznana invalidnina in za vse nadaljne komplikacije, ki so posledice teh poškodb. Zdravniško pomoč so jim dolžni nuditi vsi državni, samoupravni in zasebni zdravniki.

Invalidska podpora rodbinam.

Siromašne rodbine v vojni padlih, umrlih in izgubljenih vojakov uživajo naslednjo podporo: vdove brez otrok 40%, z 1 otrokom 65 odstotkov, z 2 otrokoma 75 odst., s 3 ali več otroci 100 odstotkov invalidnine 4. skupine; vdove aktivnih oficirjev, državnih uradnikov ter aktivnih podoficirjev, ki so v vojni umrli ali izginili, dobe naslednjo podporo: vdove brez otrok 70%, z enim otrokom 75%, z dvema otrokoma 85%, s tremi ali več otroci 100% invalidnine 4. skupine.

Vojne sirote dobe po določbah tega zakona naslednje podpore: en otrok 65 odst., dva otroka 80 odst., trije ali več otrok 100 odstotkov invalidnine 4. skupine. Razen tega imajo vojne sirote pravico do brezplačnega lečenja, imajo prvenstvo pri sprejemu v državne zavode in šole ter prejemajo brezplačen pouk v specialnih šolah, če je to potrebno za njihovo eksistenco.

Starši v vojni padlih in izginulih, ki so za samostojno pridobivanje in vzdrževanje nesposobni in ki jim je bil izginul ali umrl sin edini hranitelj ter nimajo drugih polnoletnih sinov, dobivajo podporo v znesku 40 odstotkov za enega in v znesku 60 odstotkov invalidnine 4. skupine za oba roditelja.

Posredovanje za službe in delo.

Vojni invalidi, ki so nesposobni za nadaljevanje prejšnjega poklica, se lahko vzgajajo po svojih sposobnostih za dotične poklice na državne stroške. Invalidom-kmetom se bo omogočilo, da se izobrazijo v naprednejšem gospodarstvu, kakor tudi v raznih obrtih, če so za to sposobni. Siromašni vojni invalidi-dijaki bodo dobivali od ministrstva za socialno politiko podpore za nabavo učil. Pri spopolnitvi mest v državni in samoupravni službi se bo moralo pri enakih pogojih gledati predvsem na vojne invalide. Invalidnost ne more biti ovira za nadaljne napredovanje. Če so invalidi vpokojeni kot državni ali samoupravni uslužbenci, imajo pravico, naknadno urediti svoje invalidnine. Invalide od 6. do 9. skupine, ki iščejo državno ali samoupravno službo, pa ne morejo biti sprejeti, so dolžna zaposliti večja podjetja, ki imajo nad 50 delavcev ter kmetje preko 100 ha zemlje. Vendar imajo invalidi pravico zahtevati od podjetja samo 5% skupnega števila zaposlenih delavcev.

Brezplačna vožnja, pogrebni stroški.

Vojni invalidi imajo pravico do brezplačne vožnje in sicer podoficirji in redovi v III. razredu potniških vlakov in v II. razredu na parnikih, nižji oficirji in državni uradniki v II. razredu osebnih vlakov in I. razredu na parnikih, višji oficirji in višji uradniki pa v I. razredu osebnih vlakov in parnikov. Prav tako imajo pravico do brezplačne vožnje spremljevalci 100% nih invalidov, ki si ne morejo pomagati sami.

Za pogrebne stroške se izplača svojem invalida ob njegovi smrti enome-sečna osebna invalidnina z vsemi dokladami.

Določitev invalidnosti, izguba pravice do invalidnine.

Invalidnost se priznava na podlagi komisijonelnega zdravniškega pregleda po posebni komisiji pri pristojnem vojnem okrgu. Vsak invalid ima pravico do ponovnega pregleda in odmere invalidnine, ako smatra, da se je njegova nesposobnost povečala. Invalidska podpora je začasna ali dosmrtna. Roditelji jo uživajo do smrti ali do polnoletnosti drugega sina hranitelja, izgube pa jo, ako se na novo poroče. Otroci uživajo podporo do 16. leta, če študirajo pa do 23. leta. Vdove izgube pravico do invalidnine, če se poroče, dobe pa na račun odpravnine enoletno invalidninsko podporo.

Pravica do podpore v smislu tega zakona se izgubi v naslednjih primerih: 1. če se pri ponovnem pregledu ugotovi, da je nesposobnost prenehala; 2. ob izstopu iz državljanstva in izselitvi iz države; 3. kdor se poslužuje za doseg podpore lažnih navedb in dokazov; 4. kdor ne obvesti pristojne davčne uprave o spremembi svojega imovinskega stanja; 5. kdor dela proti interesom države in njeni ureditvi; 6. kdor je kaznovan zaradi razžaljenja vladarja in vladarskega doma; 7. kdor je obsojen na smrt, na ječo ali na izgubo državljanske in vojaške časti; 8. kdor je kaznovan na eno leto ali več zapora zaradi dejanja iz koristoljubja; 9. kdor s svojim obnašanjem škoduje ugledu vojske in 10. kdor se uda pijačevanju in nemoralnemu življenju.

Invalidnina, invalidska podpora ter doklade po tem zakonu se ne morejo zarubiti.

Invalidska sodišča, odkup invalidnine.

V pristojnost teh sodišč spada odločanje o pravici do invalidnin in invalidskih podpor. Po pravilu obstajajo invalidska sodišča v mestih divizijskih komand. Pristojnost teh sodišč se razteza na vse osebe, ki spadajo pod zaščito invalidskega zakona in ki stalno prebivajo na ozemlju dotične divizijske komande.

Višje invalidsko sodišče je eno za celo državo s sedežem pri ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje v Beogradu.

Ako invalid ni zadovoljen s prvo razpodo invalidskega sodišča, mu gre pravica, da zahteva ponovno razsoja-

nje, bodisi da je našel nove dokaze za svoje pravice, bodisi da javna potrdila niso v skladu s faktičnim stanjem.

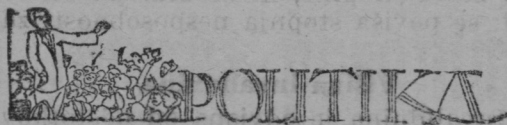
Minister za socialno politiko se pooblašča, da sme odrediti začasno, delno, splošno ali pa tudi poedinsko revizijo vojnih invalidov in oseb, ki so zaščitene po tem zakonu, čim smatra to za potrebno.

Glede odkupa invalidnin in invalidskih podpor določa zakon, da invalidom, oziroma onim, ki uživajo podporo, lahko država izplača na njegovo prošnjo invalidnino ali invalidsko podporo enkrat za vselej. Odkupnina se bo izplačala prvenstveno onim vojnim invalidom, ki imajo manjši odstotek nesposobnosti, ali so še mladi, dalje vdodam z otroci, ki bodo kmalu začeli služiti. Prošnje za odkup invalidnine ali invalidske podpore pregleduje komisija, ki jo imenuje minister socialne politike.

Kdaj stopijo v veljavo določbe novega zakona?

Iz prehodnih naredb povzemamo, da se je višje invalidsko sodišče ustano-

vilo dne 15. julija t. l. in da je ta dan prenehalo delovati sedanje višje invalidsko sodišče v Belgradu, Zagrebu in Sarajevu. Invalidska sodišča se bodo organizirala dne 15. avgusta t. l. Okrajni sodniki, oziroma sodniki pri prvo-inštančnih sodiščih, ki so po invalidskem zakonu iz leta 1925 reševali invalidske predmete v prvi instanci, bodo dostavili vse nerešene predmete do 15. avgusta t. l. invalidskim sodiščem. Invalidnine, invalidske podpore in pomoči po tem zakonu začnejo teči 1. januarja 1930. Invalidni dodatki in denarne podpore se bodo izdajale vsem do 30. septembra t. l. vključno po starem zakonu. Po tem roku se bodo izdajale samo onim osebam, ki v smislu novega zakona dobe do njih pravico. Invalidske podpore in dodatki po odredbah zakona o invalidih iz leta 1925 prenehajo v vsakem slučaju od 1. oktobra t. l. vsem invalidom pod 30% nesposobnosti. Osebe, ki imajo pravico do invalidnine in denarnih podpor po 1. oktobru t. l., morajo takoj, ko stopi v veljavo novi invalidski zakon, prijaviti sodišču svoje zahteve. Sodišča so dolžna o njih takoj sklepati.

V NAŠI DRŽAVI.

Naš kralj je napravil zadnje dni kratko potovanje iz Bleda v Dalmacijo. Na povratku se je peljal iz Karlovca do Bleda v avtomobilu. Slovensko ljudstvo, ki je kralja spoznalo, ga je burno pozdravljalo. Sedaj je kralj na Bledu. —Ministrski predsednik je na oddihu, istotako prometni minister dr. Anton Korošec. Ostali ministri se bodo vozili kralju poročat na Bled.

Popis zemljišč v Srbiji in Črnigori končan. Z novim zakonom o neposrednih davkih je bila ustvarjena podlaga za enako obdačenje v vseh krajih naše države, ker se je uvedel kataster v Južni Srbiji, Srbiji in Črni gori, kjer popreje ni obstojal. Popis zemljišč se je vršil na ta način, da je komisija najprej določila politične meje vsake občine in sicer celo površino, nato pa šele velikosti posameznih parcel. Delo po vseh občinah Srbije, Južne Srbije in Črne gore (2345 občin) je tako glede določitve občinskih mej kakor tudi parcel dogotovljeno. Samo v 150 občinah je treba še določiti parcele, kar pa bo v času od 10 do 15 dni gotovo. Vse delo bo gotovo do dne 15. avgusta ter bodo s tem dovršene vse priprave za izvršitev novega zakona o neposrednih davkih.

V kmetijskem ministrstvu je pripravljen zakon o živinoreji in perutninarstvu. Namen zakona bo, našo živinorejo dvigniti ekonomsko.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Na Rumunskem je imela zadnje dni vlada opravka s preprečenjem prevrata. V Rumuniji je pripravljala opozicija z nezadovoljnimi generali prevrat

Hoteli so strmoglaviti Maniujevo vladu in proglasiti diktaturo. Vlada je odkrila zaroto v zadnjem hipu in preprečila s krepkimi ukrepi pripravljeni državni udar. V Rumuniji je vlada gospodar položaja in je parlament mirno na delu.

Bolgarski atentatorji odkriti. Zadnjič smo poročali, da so neznani storilci napadli na cesti Kričim—Plovdiv avtomobil, v katerem so domnevali ministrskega predsednika in še drugo višjo gospodo, a so se zmotili. Atentatorje je policija izsledila in zaprla.

Madžarska se oborožuje. Proti prepovedi Trianonske mirovne pogodbe je uvedla Madžarska splošno vojaško obveznost. Ako se ne bodo držali Madžari določil mirovne pogodbe, bodo njihovo rožljanje z orožjem spravili Angliji pred Društvo narodov.

Ustanovitev združenih evropskih držav. Francoski zunanji minister Briand bo izdal na vse evropske države proglas za ustanovitev združenih evropskih držav. Briandov predlog bode predložen na septemberskem zasedanju Društva narodov. Udeležitev Briandovega načrta bo rešila mnoga težavna vprašanja. Ustanovitev združenih držav evropskih je za vse evropske narode gospodarska potreba. Nova država bo slonela na zgledu Združenih držav ameriških. Ko se bo enkrat Evropa združila gospodarsko, bo tudi nastala resnična politična vez.

Nova angleška Macdonaldova vlada je dobila pri prvem parlamentarnem glasovanju 120 glasov večine.

V Perziji nevarno vre, ker se upirajo proti vladi, ki uvaža potrebne novotarije, nekatera kulturi nedostopna plemena.

Napeo razmerje med Rusijo in Kitajsko. Spor resnega značaja je izbruhnil med Rusijo in Kitajsko radi kitajske vzhodne železnice v Mandžuriji. Železnica je bila zgrajena leta 1896

privoljenjem kitajske vlade od rusko-kitajske banke. Železnica je bila vedno pod ruskim nadzorstvom. Leta 1919 se je odpovedala boljševiška vlada pravici nad omenjeno železnico in jo prepustila Kitajcem. Odpoved je bila izvršena na papirju, a ne v resnici. Kitajci so sedaj ruske železniške uslužbence

odstranili nasilnim potom pod pretvezo, da so vršili agitacijo za boljševizem. Kitajci so zbrali celo čete ob železnici in so pripravljeni jo braniti z orožjem, ako se Rusi ne bi udali. V Moskvi bodo radi spora prekinili promet z Daljnimi vzhodom in onemogočili po suhem promet med Evropo in Japonsko.

ZA NEDELJO

Marija Magdalena Postel.

Spominski dan 16. julij.

Julijana Postel, tako je bilo njeno prvotno ime, je bila rojena dne 28. nov. leta 1756 v malem primorskem mestu Bartfler na Francoskem. Že kot mali otrok je kazala znake prihodnje svetosti. Glavna poteza njenega značaja, ki ji je ostala vse življenje, je bilo neomejeno zaupanje in udanost Bogu.

Kakor je ljubila Boga, tako tudi ni bila brez druge glavne krščanske kreposti, brez ljubezni do svojega bližnjega. Razdelila je velikokrat svojo lastno hrano, obleko in čevlje med uboge otroke. Sama je beračila od vrat do vrat, da je potem nesla milodare svojim ljubim ubogim. Bog je pridobil njeno mlado srce vedno bolj in bolj za sebe in še le 9 let stara je napravila obljubo vednega devišva.

Redovnice benediktinke, pri katerih je hodila Julija Postel v šolo, so bile že trdno prepričane, da bo pobožna deklica stopila v njihov red. A v splošno začudenje ona tega ni storila, temveč je postala učiteljica. Kot vzgojiteljica je imela zelo velike uspehe, nazadnje se je do 300 otrok podvrglo njenemu vodstvu in njeni vzgoji. Iz vseh je hotela napraviti močno verne, navdušene krščanske matere. Zraven pa je izkazovala dela krščanskega usmiljenja, kjer je le mogla. Milost in pomoč božjo za svoja prizadevanja pa si je hotela izprositi pred vsem z zelo spokojnim življenjem. Skoro vse njeno življenje je bil nepretrgan post. Samo enkrat na dan je zaužila nekaj juhe in kruha. In tako je živela nad 60 let.

Svoje veliko zaupanje v božjo previdnost je pokazala posebno med strahotno francosko revolucijo. Njena pobožnost in njeno delovanje med mladino so smatrali revolucijski mogočniki za zločin nad domovino. Kljub temu pa je vztrajala pri svojem delu. Njen duhovni voditelj jo je rotil, naj se vendar spravi kam na varno. A ona je odgovorila: »Jaz bom ostala tukaj; in če moram umreti, dobro, bom pač umrla.«

Očividno je bilo nad njo božje varstvo. Vsa leta ni stopil niti enkrat kateri groznih revolucionarjev v njeno stanovanje. Skrivala je v svoji hiši preganjanje duhovnike, jim pomagala, da so zbežali, jih vodila k bolnikom in umirajočim. Tudi otroke je pripravljala na prvo sv. obhajilo, jih nato peljala v kak skrit škedenj, kjer so opravili sv. spoved in prejeli sv. obhajilo. Ko so jo pozvali, da v pokorščini do nove ustave neha s svojim verskim podukom, jo pogumno odgovorila: »Učim. kakor se mi

zdi prav.« In revolucionarji, ki so toliko govorili o prostosti, so umolknil pred njo in so jo pustili pri miru.

In prenesla je Julija Postel 10letno grozno vihar. Ko je vera zopet dobila svojo prostost, je bila zopet Julija, ki je, ker je duhovnikov primanjkovalo, učila otroke, bodrila omahujoče. Vse jo je občudovalo. Da bi se odtegnila temu občudovanju, je zapustila svoje domače mesto in šla leta 1805 v mesto Šerburg. Ko se je odpravljala, ji je napovedala umirajoča deklica, da bo postala ustanoviteljica številnega reda.

Res se je to izpolnilo. Ustanovila je cerkveno družbo, ki je imela namen, da skrbi za krščansko vzgojo otrok in podpira reveže. Od začetka je imela prestatati velike težave in ovire. S svojimi sestrami ni dobila stanovanja, niso ji hoteli prepustiti otrok v vzgojo, revščina je postajala vsak dan hujša. Sestre so omagovale, celo njihov duhovni voditelj je svetoval, da naj se razidejo in gredo v druge samostane. A mati Marija Magdalena — to ime si je izvolila kot redovnica — ni omahovala. Rekla je: »Bog ima sicer svojo roko večkrat skrito do zadnjega trenutka, a nikdar še svojih ni zapustil.« In res je bilo tako. Kmalu so dobile sestre neko hišo, v kateri so začele svoje delovanje. Skrbi za prednico pa ni hotelo biti konec. Tako je začela blizu samostana zidati cerkev. A pri neki nočni nevihti se je razklal zvonik na dvoje in je še skoraj čisto porušil cerkveno steno. Vse je bilo obupano, sestre niso mogle razumeti, kako da Bog kaj takega dopusti. Mati Marija Magdalena pa je odgovarjala: »Bodi hvaljen, o Bog! Ti nas ponižuješ, da nas lahko povišaš!« In 84letna prednica je začela sama razkopavati ruševine in delo se je znova pričelo. Bog sam pa je dajal že tukaj na zemlji pričevanje svoji zvesti služabnici. Bila je velikokrat zamaknjena, ve dela je za prihodnje reči, velika je bila njena moč nad človeškimi srci. 90 let stara je šla 16. julija leta 1846 po svoje večno plačilo. »O kako srečna sem«, je večkrat zaklicala, potem pa mirno zaspa. 24. maja leta 1925 jo je Pij XI. proglasil svetnicam.

»Bog ima sicer svojo roko večkrat skrito do zadnjega trenutka, a nikdar še svojih ni zapustil«, je bila velika beseda s. Marije Magdalene Postel. Naj bi ta beseda bila tudi nam v oporo v življenju, posebno če so naše razmere neugodne, če pridejo križi in težave. Boga se držati, vztrajno zaupati v njegovo pomoč, tako človek prenese najhujše viharje.

Kako stavijo cerkev na otoku Madagaskar. Madagaskar je največji otok pri Afriki, večji kakor naša država. V mestu Finarantsoa, ki je na tem oto-

ku, je toliko katoličanov, da ne morejo v malo cerkev. Zato so se odločili, da si pozidajo novo. Ker pa tamkajšnji katoličani niso bogati in se mora pri zidanju varčevati, so sklenili, da bodo sami delali. Vse mesto so razdelili v 6 okrajev in vsak okraj dela en dan v tednu. Sedaj izkopujejo temelj in pomagajo vsi: moški, ženske, otroci. Res prava in vzgladna krščanska požrtovalnost.

Darovi sv. Očetu za njegov jubilej. Za svoj jubilej zlate maše je sprejel sv. Oče iz vsega krščanskega sveta mnogo darov. V zadnjem času je dobil dve dragoceni vazi. Eno so mu podarili Čehi, Visoka je 67 cm in tehta 7 kg. Izdelana je zelo umetno, ima mnogo reliefov, med katerimi je najlepši slika sv. Vaclava, katerega tisočletnico letos Češka obhaja. Drugo vazo pa je podaril papežu belgijski kralj s svojo vlado. Vaza je iz kristala in ima vdelenih več dragocenih kamnov.

Kdaj papež prvič zapusti Vatikan. Od leta 1870 papeži niso več prestopili vatikanskega praga. Ker so sedaj razmere med papežem in Italijo dovoljno urejene, bo papež zopet prišel iz Vatikana. Zgodilo se bo to 25. julija, ko bo na trgu sv. Petra velika procesija s papežem. Rešnjim Telesom. Udeležili se bodo te procesije zastopniki raznih semenišč iz celega sveta, veliko škofov in ves kardinalski zbor. Najsvetejše bo nosil papež sam. Za njega bo prirejena krasna nosilnica, ki bo napravljena tako, da bo papež lahko klečal in z rokami držal dragoceno monštranco z Najsvetejšim.

Romanje Hrvatov k Mariji Bistriči. Zagrebčani vsako leto gredo na božjo pot k Mariji Bistriški, ki je tudi mnogim Slovencem dobro znana. Tudi zadnjo nedeljo so priredili to svojo zaobljubljeno romanje. Vseh romarjev je bilo ta dan v Marija Bistriči 10.000, Zagrebčanov samih 5000. Udeležili so se ga zagrebška duhovščina s pomožnim škofom dr. Premušom, zagrebški veliki župan dr. Zoričič, komisar zagrebške oblasti Zrelec in zagrebški župan dr. Srkulj. Po svečani službi božji je bil banket, na katerem so govorili prej imenovani. Romanje je bilo pravo narodno slavlje.

Romarji iz Mehike pri papežu. V zadnjih dnevih so bili sprejeti od papeža nekateri romarji iz Mehike. Papež jih je zelo prijazno in očetovsko sprejel ter izrazil nado, da bodo katoličanom v Mehiki zasijali srenejši dnevi.

Katoličani v Indiji. V Indiji so še katoličani takoimenovanega malabarskega obreda, ki sega po izročilu še nazaj v čase sv. apostola Tomaža, ki je tam deloval. Je še teh katoličanov 450 tisoč, ki živijo v štirih škofijah. Gibljejo se zelo živahno. Letos v majniku so imeli kar tri velike kongrese. Najprvo dijaški kongres, na katerem je bilo 4 tisoč dijakov, potem katoliški dan, ki se ga je udeležilo 5000 mož, nato pa evharistični kongres s 10.000 udeležencev. — Hvala Bogu, povsod veselo katoliško gibanje!

Duh sv. Vincencija Pavelskega. Dne 19. julija obhaja sv. Cerkev god enega

največjih svetnikov krščanske dobrotelčnosti: sv. Vincencija Pavelskega. Imamo posebno ustanovo, ki deluje v duhu tega velikega dobrotnika človeštva. To so Vincencijeve konference, ki so razširjene posebno po mestih in poskušajo lajšati tamkajšnjo bedo. Tako

je n. pr. v Avstriji 154 društev, ki so v preteklem letu podpirala 22.826 ubožcev in razdelila med nje 4.960.000 Din. Na Kitajskem je v tem duhu ustanovil velik zavod Lopahong, v katerem je od leta 1913 dobilo zavetišče nad 1 milijon revežev.

NOVICE

Vsem cenjenim naročnikom, ki še za drugo polovico leta niso plačali naročnine za »Slovenskega Gospodarja« naznanjamo, da jim bomo s prihodnjo številko list ustavili. »Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in za četrt leta 9 Din.

Posvečenje ljubljanskega pomožnega škofa. V nedeljo dne 14. julija, je bil posvečen za ljubljanskega pomožnega škofa gospod dr. Gregor Rožman. Obred posvečenja so izvršili: ljubljanski škof gospod dr. Anton Bonaventura Jeglič, mariborski škof gospod dr. Andrej Karlin in škof z otoka Krka gospod dr. Josip Srebrnič. Škof dr. Rožman je star 46 let. Rojen je bil leta 1883 v Šmihelu pri Pliberku na Koroškem, gimnazijo je študiral v Celovcu, bogoslovje tudi v Celovcu, po mašniškem posvečenju pa je nadaljeval študije na Dunaju. L. 1912 se je vrnil kot doktor bogoslovja v Celovec, kjer je že naslednje leto postal profesor na tamošnjem bogoslovju. Po prevratu je bil leta 1920 poklican za vseučilišnega profesorja v Ljubljano. Letos dne 23. marca je bil imenovan za titularnega škofa semtskega in ob enem postavljen za pomočnika s pravico nasledstva ljubljanskemu knezškofu dr. Jegliču.

Pozor pred sumljivimi ljudmi! V bližnjem času se bo v Mariboru in Celju pričela obravnavati pred okrožnim sodiščem proti osebam, ki so osumljene komunizma, ali kakor bi mi po domače rekli: prekucuštva. Komunisti, ki imajo svoje generale v ruskih boljševikih, hočejo cel sedanji družabni red prevreči in pravijo, da nihče ne sme imeti svojega premoženja in da se mora premoženje posameznikov razdeliti na vse ljudi, med pridne in nemarne. Komunisti bi odpravili tudi sedanje sodnije in druge ustanove, ki skrbijo za red in mir. Komunisti ne poznajo ne Boga in ne cerkve, pravijo tudi, da starši nimajo pravice do svojih otrok, ampak samo država; oni ne dovolijo niti, da bi bil otrok krščen in še druge take neumnosti uganjajo. Iz Rusije, Avstrije, Nemčije in Madžarske na skrivnem prihajajo agenti komunistov in prekucuhov tudi v naše kraje in skušajo z raznimi knjigami, časopisi in sladko besedo neuke ljudi celo na kmetih pridobiti za svojo stranko. Mnogo naših ljudi je že postalo nesrečnih po takih brezvestnih agentih. Pride ti v hišo, sladko zna govoriti, ponudi ti celo razne stvari v dar. Ponuja denar, ako mu greš na roko in mu pokažeš kako pot in tako je posebno na meji mnogo naših poštenih ljudi postalo nesrečnih. Denar pač vsakega, kdor ni trden, zapelja. In sedaj so taki tudi soobtoženi, da so de-

lovali za prekucuhe-komuniste. Večkrat smo že v »Slovenskem Gospodarju« opozarjali naše ljudi, naj ne sprejemajo tujih neznanih ljudi pod streho, naj ne stopajo z njimi v zveze, nikomur, kogar ne poznate, ne dajte svojega podpisa, ne kažite jim pota čez mejo, ne sprejemajte denarja od njih, ne kupujte ničesar od neznancev in se z njimi sploh ne spuščajte v pogovore. Ako pa opazite sumljivega človeka v vaši okolici, javite to takoj orožnikom ali županu.

Pozor: čevljarji iz mesta in okolice Maribora! Na prošnjo čevljarske obrtne zadruga v Mariboru za prireditve pri krojevalnega tečaja je urad za pospeševanje obrti v Ljubljani prošnji ugodil ter uvrstil tečaj za čas od 1. avgusta do 15. septembra t. l. Ker bo ta tečaj od govarjal vsem najmodernejšim zahtevam današnjega časa v čevljarski stroki ter se bo poučevalo v risanju in rezanju vzorcev, kolekcij itd., končno še tudi v lepljenju novih čevljev in vseh gumijastih in usnatih izdelkov, se vabijo tovariši čevljarji iz mesta in okolice, tako gospodje mojstri kakor tudi gospodje pomočniki, ki žele obiskati ta tečaj, da se prijavijo v pisarni čevljarske zadruga v Orožnovi ulici 6 najpозnejše do dne 27. julija, v kolikor še to niso storili. Vse potrebščine, kakor: lepenko, risalne zvezke itd. dostavi urad za pospeševanje obrti in stanejo s poukom vred 50 Din, katera svota se plača že pri vpisnini v naprej. — Načelstvo zadruga.

Ob nogo je. O neprevidnosti in nesreči pri streljanju ob priliki blagoslovitve novih zvonov v Šikolah pri Pragerskem smo poročali. Eden od nesrečnih strelcev je izdihnil v mariborski bolnici kmalu po prepeljavi. 30letnemu Jernej Medvedu, ki je bil ranjen ob tej priliki, so te dni morali odrezati desno nogo. Od štirih pri šikolskem streljanju ponesrečenih je doslej zapustil bolnico le A. Kaiser, brat umrlega Štefana Trčka, Simon, se še zdravi.

Blaznež ubil blazneža. V četrtek dne 11. julija je udaril blaznež, kojega ime ni znano, svojega sotovariša 27letnega Ludvika Zagožen iz Braslovč v mariborski bolnici s pokrovom od nočne sode s tako silo po glavi, da je Zagožen kmalu zatem umrl. Radi pomanjkanja prostora sta bila oba blazneža v eni sobi. Bolnica mora oskrbovati umobolne, ker v umobolnici na Studencu pri Ljubljani ni dovolj prostora.

Vlomilec pod ključem. Mariborski policiji je padel v roke dolgo iskani vlomilec Jakob Krement. Straža ga je zalotila pri poskusu vloma v trafiko v mestnem parku v noči od nedelje na ponedeljek od 7. do 8. julja. Krementa zasledujejo radi vloma pri posestnici Al. Majhenič v Kaniži, orožniška po-

staja v Št. Ilju, mariborska žandarmerija radi tatvine in policija.

Ogenj v mariborski okolici. Med Bistrico in Laznico je izbruhnil v torek dne 9. julija ogenj v novozidanem poslopju Josipa Skaze. Več na pomoč pribrzeli gasilci je zamoglo zaradi pomanjkanja vode požar le omejiti.

Novo, težko pričakovano in tolikanj zaželjeno cesto Ivanjkovci—Svetinje so začeli graditi te dni. Nova cesta bo za celo okolico neprecenljivega pomena in ljudstvo prepotrebno delo najtopleje pozdravlja. Gradnja ceste je omogočila oblast.

Avtomobilska nesreča se je pripetila na okrajni cesti Ptuj—Ptujška gora. Na ostrem cestnem ovinku sta trčila osebni avtomobil Ivana Legata, trgovca pisalnih strojev iz Maribora, Vetrinjska ulica, in osebni avto majšperške tovarne. Oba avtomobila sta tako poškodovana, da so ju pustili na licu mesta. Potniki so dobili le lažje poškodbe.

Perilo sta pokradla. V noči od 9. na 10. julija sta pokradla dva neznanca z vrta celjskega hotela »Pri zamorcu« raznega perila v vrednosti 5000 D. Poleg hotelskega vrta je vojaško skladišče, katerega je stražil vojak. Videl je 2 moška, kako sta snemala z vrvi perilo in ga odnesla. Ju ni oviral pri poslu, ker je stražil vojaško skladišče in ne lastnine zasebnega hotela.

Zopet nesreča pri avtomobilski vožnji. V soboto dne 6. julija okoli 6. ure zvečer se je pripetila na okrajni cesti Celje—Laško blizu znane Grenadirjeve posesti, kjer vodi s ceste pot k Rakuševi smodnišnici, težka nesreča, katere žrtev je bila težko poškodovana 22letna Ivanka Pilihi iz Gaberja. Ob navedeni uri je namreč privozil od Brega proti Laškemu tovorni avto trgovca Iv. Rojnika iz Slovenjgradca, ki ga je šofiral vozač Jurij Reberšak, z nasprotne strani pa je z zmerno brzino kakih 25 do 30 km na uro vozil motociklist lesni trgovec Henrik Hofbauer, ki je vozil na zadnjem sedehu motocikla omenjeno gospodično. Tovorni avto je vozil po predpisu na desni strani, ko pa je šofer opazil nekam nesigurnega motociklista, je zavozil z avtom celo v obcestni kup gramoza. Ko je motociklist prišel v bližino tovornega avtomobila, je nenkrat izgubil vso prisotnost duha in kljub temu, da je cesta na tem mestu široka preko 5 m, zavozil z motorjem v branilni odbijač in levi blatobran tovornega voza. Pri tem se je polomilo sprednje kolo motorju in je gospodična Pilihova s tako silo priletela z glavo ob trdo cesto, da je obležala nezvestna.

Dijaško podporno društvo prosi vse one abituriente, ki se nameravajo jeseni včlaniti v Akademski menzi (Marjanišče), da nemudoma pošljejo svoje počitniške naslove, da jim določimo nabiralne pole. Pri zniževanju relutuma se bo društvo predvsem oziralo na nabiralne pole. Naslovi naj se javijo na naslov: Maksim Rak, stud. phil. Akademski dom, Ljubljana, Miklošičeva ulica 5.

Zaklal ga je. V torek dne 9. julija na večer je zaklal s kuhinjskim nožem delavec Leopold Javnikar lesnega trgov-

ca in posestnika Ivana Rotar v Litiji na Kranjskem. Jevnikar je bil obsojen radi poškodovanja Rotarjevega avtomobila in je dobil poziv za nastop sedemdnevnega zapora. Uboj je bil izvršen iz jeze ter maščevanja in so zločinca takoj prijeli.

V Savi utonil. V bližini Trbovelj je utonil pri kopanju v Savi mlad učitelj Mihael Kramer.

Že 20 let ni bilo toliko sardel ob dal-matinski obali kakor n. pr. letos. V Komizi in Pelagružu ujamejo ribiči skoro vsak dan 80 do 100 centov sardel.

Kaj bo reklo k temu Društvo narodov? Dr. Meizan je naslovil na Društvo narodov obširno prijavo, v kateri navaja vzglede, kako močno se je razširilo resnično suženjstvo po: Arabiji, afriškem Sudanu in v Abesiniji. V pokrajini Hedschas je celo upeljan davek na prodajo enega črnega sužnja, ki znaša 300 frankov. V luki Dscheddach se vršijo sejmi s sužnji čisto javno in to v bližini hiš ter palač, v katerih so nastanjeni konzulati evropskih držav. Nobeden od konzulov še ni do sedaj nastopil proti povojni prodaji črncev. Kralj Ibn Saud ima na svojih razsežnih posestvih na stotine sužnjev. Sploh je v tem kraljestvu več sužnjev nego prostih ljudi. Društvo narodov bo moralo nastopiti z vsemi močmi, da se od pravi ter popolnoma zatire suženjska omejitve svobode.

Nesrečni in srečni letalci. V nedeljo dne 14. julija je ponesrečil poljski prekoceanski polet. Letalo »Maršal Pilsudski« je strmoglavilo zgoraj omenjenega dne nad otokom Gracioza. Letalec Idzikowski se je ubil, drugi je težko ranjen. Aparat se je popolnoma razbil. Francoska letalca Costes in Belonte, ki sta tudi hotela preko Oceana v Ameriko, sta se morala v nedeljo dne 14. julija vrniti od Azorskih otokov. — Letalo »Južni Križ« je srečno končalo polet iz Avstralije v London. Cilj je bil dosežen v 13 dneh.

Iz letalstva. Francoski vojaški letalec Allegret, član 38. letalske čete v Die Denhofnu pri Metzu, je skušal prošle dni potolči višinski rekord z vojaškim letalom. Dvignil se je visoko pod oblake in dosegel 7000 m. V tej višini si je nekoliko zrahljal pas, s katerim je bil privezan na sedež. To je storil zategadelj, da bi se lažje gibal. Nenadoma pa je potegnila burja. Aparat se je nagnil in izgubil ravnotežje. Pilot, ki je bil po prej čvrsto privezan na sedež, je zletel z mesta. K sreči pa je imel za vsak slučaj na hrbtu privezano padalo, ki se je izvrstno obneslo. Odprlo se je samo in Allegret je polagoma srečno prijadral na zemljo. Aparat, ki je bil brez vodnika, pa je iz velike višine treščil na zemljo in se razbil na kose. — William Lowry, ognjegasec iz Parma, država Ohio v Zedinjenih državah Severne Amerike, je bil prav posebno spreten za skok s padalom iz aeroplana, ki se je že 280-krat srečno spustil iz višine. To je vpričarjal le v zabavo radovednemu občinstvu. Pri zadnjem, to je 281. skoku, je pa usoda zaključila njegove državne skoke, ko je okrog njegovega života odnehal jermen, da je padalo odletelo od

njega, sam pa je padel na zemljo in se ubil.

Zadnja priča zagonezne smrti sina Franca Jožefa — Rudolfa umrla. Na Dunaju je umrl kanonik Grimmstein. Grimmstein je bil dvorni kaplan v gradu Mayerling, kjer je končal na še danes zagonezni način sin cesarja Franca Jožefa, Rudolf. Usodepolnega večera je bil Grimmstein v gradu in takorekoč priča očitve začetka žaloigre Habsburžanov. Mladi dvorni kaplan je postal pozneje precej bogat kanonik olomuškega kapitlja. Vse premoženje je dal v vojno posojilo in bil po vojni siromak. Iz Olomuca se je preselil na Dunaj, kjer je te dni umrl. Po vojni so začeli razgrebati razne družinske skrivnosti Habsburžanov in pred vsem zagonezno smrt Rudolfa. Razni bogati Amerikanci so ponujali Grimmsteinu milijone, ako bi povedal istino o žaloigri v Mayerlingu, a nikdo ni zvedel o tem iz njegovih ust nikdar niti besede. Z Grimmsteinom je legla v grob zadnja priča krvavega dogodka v gradu Mayerling.

Srečni stari in prastari oče. Na Elzaškem v Marmontier pri Saverne živi 92letni bivši drvar Renne Schwaller. Bil je dvakrat poročen. Iz prvega zakona je zapustil 11 otrok, iz drugega tri. Njegovi potomci so se tekom let tako razmnožili, da je starček: 46krat stari oče in 30kratni prastari oče. Ko so ga uprašali, kaj je najboljši, da doseže moški visoko, krepko starost, je odgovoril: »Treba je piti, dobro pušiti in veliko delati.« Na uprašanje, kaj je njegovo največje veselje, je rekel: »Ako me povabi včasih kdo na avtomobil in se kam peljem.« Ko so ga še uprašali, kaj je njegova želja, se je odrezal: »Na prsih vidno odlikovanje bi rad nosil, ker sem ga zaslužil.«

Krst novo odkritih pokrajin južnega tečaja. Kakor že znano, je odkril raziskovalec južnega tečaja Byrd neizmerne pokrajine. Novo odkrito ozemlje je dobilo po Byrdovi materi ime: Mary-Byrd-dežela.

Velikansko premoženje za bolnice. V Londonu je umrl te dni milijonar Albert Levy. Zapustil je 70 milijonov Din raznim bolnicam. Milijonska svota se bo izplačala zavodom tekom 25 let.

Boljševiška korupcija. Po vseh obsežnih gubernijah boljševiške Rusije so začele prihajati na dan najtežje korupcijske afere. V razpaseno nepoštenost so pred vsem zapleteni najvišji boljševiški oblastniki ter uradniki. — Prodajo žita imajo v roki posebni žitni trusti, katere vodijo boljševiki. V moskovski centrali žitnih trustov »Sojus Chleb« je prilezla na svetlo poneverba najtežje vrste. Obdolženi so uganjanja korupcije boljševiški mogočnjaki, ki so nastavljali le svoje sorodnike in najboljše prijatelje. Teh tičev ni upal dolgo nikdo ovaditi, ker se je vsak bal, da bi ga ti ne obdolžili rovarenja proti — boljševizmu in ga še pustili ustreliti. V Astrahanu se vrši obravnavo proti 68 osebam, ki so uganjale korupcijo s prodajo državnih rib iz Kaspiškega morja. Med zatoženimi je 16 najvišjih boljševiških uradnikov. Uboga Rusija, z iz-

trebljenjem vere so pokopali tudi poštenost!

Sedem let v spanju. V Moskvi je zapala leta 1922 10letna deklica. Koj, ko jo je napadla spalna bolezen, so jo prenesli v bolnico. Dekle je spalo 7 let, preživljali so jo umetno in je v spanju tudi rastla. Letos januarja je dala prva vidna znamenja, da je pri življenju. Pred kratkem se je čisto prebudila po hudem napadu mrzlice. Ko je odprla oči, so bile njene prve besede: »Dajte mi jesti krompirja!«

Strogost boljševiških zakonov. V Rusiji v mestu Barbinsk sta bila te dni obsojena na ustrelitev dva delavca, ker sta štrajkala in iz jeze pognala v pogon šest zakurjenih lokomotiv, od katerih se je ena prevrnila in poškodovala tri tovrstne vozove.

Tovarna za gumi zletela v zrak. V Odesi je zletela v zrak tovarna za gumi, ki je bila last ruskega Rdečega križa. Smrtno je ponesrečilo 11 delavcev.

Šola za zločince. V severoameriški državi Pennsylvanija v mestu Charle-roi so prijeli pri vplomu dva nevarna tička: Spindlerja in Viljema Frienda. Spindler je visok 1.85 m in tako močan da lahko zvija prav debelo železo. Prvotno je bil policist in sedaj je izrabljal več let policijske zmožnosti za vplome in najbolj drzne tatvine. Friend je izpovedal po aretaciji, da obstojajo po raznih mestih Združenih držav šole, na katerih se predava zločincem, kako in s čim se lahko izvršujejo vlomi, tatvine in sploh zločini. Friend obljublja v tem oziru zanimiva in doslej popolnoma nova ter oblastim neznana razkritja.

V motornem čolnu iz Amerike v Evropo. 23letni Norvežan David Turner se je odpravil na prevoz Oceana v motornem čolnu. Potovanje je začel iz ameriškega mesta Boston, bo vozil preko Neufundlandije, kjer se bo preskrbel z bencinom in upa doseči cilj Havre v dveh mesecih.

Lopovščine niso dobičkanosne. Ravnatelj njujorške jetnišnice, imenovane »Sing-Sing«, je dal na uprašanje o dobičkanosti lopovščin ta-le odgovor: V njujorški jetnišnici je 900 arestancov. Vsi skupaj imajo na vesti: goljufij, tatvin in ropov za 360.000 dolarjev. Na enega pride kakih 400 dolarjev. V splošnem pa lahko rečem, da je bilo pri 900 zaprtih izjalovljenih in brez koristi: 57% ropov, 39% tatvin, 71 odst. vlomov in 18 odstotkov potvorbe dokumentov. Nekak mednarodni oče lopovov 70letni Eddi Guerin je trdil isto, da je nepoštenost na ta ali oni način brez dobička in trajne koristi. Guerin je uganjal razne lopovščine od 15. do 60. leta in je presedel 30 let po raznih ječah ter zaporih.

Nečloveška žena. V Newyorku je bila znana plesalka nočnih lokalov lepa Lavra Weaver. Iz Newyorka se je preselila v južno Ameriko in je poročila v Buenos-Aires bogatega Italijana. Italijan je izginil neznano kam in vsa poizvedovanja za njim so ostala brezuspešna. Lavra se je pojavila zopet v Newyorku, kjer je poročila v drugič bogatega trgovca Wilmerja Kitselman. Radi upravičene močve ljubosumnosti je prišlo med obema večkrat do ostrih na

Scherbaum^{oo} kruh je najboljši in zdrav!

825

stopov. Pred dnevi je lahkomišelna žena trgovca moža ustrelila, polila truplo z bencinom in ga skurila do malen kostnih ostankov. Ker ni bila sama v hiši, je prišla zadeva na ušesa policiji, ki je dognala nečloveško dejanje. Najbrž je izginil v plamenih tudi Italijan na isti način kakor Njujorčan.

Cela vas zdrknila v morje. Na Japonkem so imeli v zadnjem času močne deževne nalive. Iz Tokija javljajo, da je odnesel plaz v morje vas Kogošima v noči, ko so bili nje prebivalci v trdem spanju. Izginilo je v morje 30 oseb.

Izbruh malo znanega ognjenika. Severna Amerika ima polotok, ki se imenuje Alaska. V bližini Alaske so številni manjši otoki Aleuti. Aleutsko otočje je vulkanskega izvora in najbolj znan ognjenik je Katmai. Okolica ogenj bruhajočega Katmai je doživela dne 4. junija 1912 strahovito nesrečo. Na nezgo-

do so postali pozorni, ko je deževal pepel po celi severni Ameriki in je radi izbruha hudo trpelo mesto Kudiak, ki je oddaljeno od vulkana 170 km. Odposlanci vseučilišča v Washingtonu so raziskovali od leta 1915 in 1919 ognjenik, njegovo delovanje ter okolico. Ta ekspedicija je ugotovila, ako bi se bil zgodil izbruh Katmai junija 1912 kje v Berlinu, bi bili videli steber pare po celi Nemčiji in potres bi bili čutili do Rima. V Leipzigu bi še bilo pepela 30 cm na debelo in mesto samo bi bilo 60 ur popolnoma zatemnjeno. Že v okolici Berlina bi bilo uničeno vsako življenje in cele mesece bi ne upal nikdo na kraj nezgode. Pokrajina krog Katmai nudi še danes veliko zanimivosti in jo je proglasil rajni predsednik Združenih držav Wilson za naravni park, ki je pod državno zaščito. Sedaj gradijo posebno luko, ki bo nekak uhod v naravne posebnosti vulkanskih krajev.

Iz nekdane cesarske Kitajske.

Nevidni kitajski cesar.

V največjih časteh je bil še do pred leti kitajski cesar. Samo enkrat v letu in sicer na novega leta dan sta zapustila cesar in cesarica svojo palačo, ki je bila mesto zase. Ta dan sta se podala izven stolnega mesta Peking v tako zvani »nebeški tempelj«, da bi izprosila z molitvami od bogov blagoslov celemu cesarstvu za prihodnje leto. Cesarjev izhod je zahteval velike predpriprave, ker ni smel nikdo »sina neba« videti pri vožnji skozi mesto. Vse one ulice, po katerih se je vozil cesarski spreved, so ta dan izpraznili, posuli s cveticami in proti pogledu zastri na dve strani z 2 m visokimi platenimi stenami. Gorje onemu Kitajcu, ki bi se bil drznil polukati skozi zastor no steno! Radovednost, vsaj enkrat videti svojega cesarja, bi bil plačal vsakdo z izgubo glave.

Pogreb na Kitajskem.

Žalna barva na vzhodu je bela. Ako se je vršil še v cesarski Kitajski pogreb, se je vila po mestnih ulicah dolga bela črta. Ne samo mrtvi in njegovi sorodniki, ampak vse, kar se je udeležilo pogreba, je moralo biti belo. 20 slug je neslo v belih oblekah težko krsto pod baldahinom. Celo živali, ki so vlekli pri žalnem sprevedu darila mrtvemu, so morale biti bele barve. Žalujejoče žene, ki so spremljale krsto od 2 strani, so stopale ter upile v belih oblačilih. Kakih 30 let pred znanim uporom boksarjev na Kitajskem je bila splošna navada, da so bili z umrlim gospodarjem živi pokopani: njegova prva žena, sluga in najljubši konj. Pozneje so devali omenjene žrtve v grob, a so bile izrezljane iz trdega papirja. Čim bogatejši je umrl Kitajec, tem dalje ostane njegova krsta na kraju

pokopa nezagrebena na vrhu zemlje. Preostali nosijo mrliču jedila ter pijače v dokaz, da lahko zanj vedno skrbijo. Kitajci ne poznajo pokopališč, — nobenih zdravstvenih predpisov in si pač lahko mislimo, kako duhovi se širijo po poljih, kjer čaka cele tedne na zagrebljenje po več odprtih krst. Vsakemu mrliču dajo za na pot na drugi svet čoln in par novcev in seve oboje v papirju.

Moško pravo in skrivnost ženske noge.

Mož Kitajec je imel v cesarski Kitajski pravico, da je novorojenčka sprejel ali ga zavrgel. Bivši avstrijski mornariški častnik pripoveduje o pravu moža sledeči doživljaj: »Že od daleč sem slišal pri obisku kitajskega mesta glasno stokanje ter jokanje. Ko pridem bliže, zagledam za ograjo Kitajko z dojenčkom v naročju, moški jej je skušal otroka iztrgati. Na moje vprašanje, kaj se tukaj godi, mi je pojasnil drug Kitajec, da hoče kitajski oče odvzeti ženi-materi otroka, da bi ga vrgel v — prepad, ker že ima dovolj otrok. Mati se brani malčka prepustiti smrti. Naenkrat se je razlegel v srce segajoč krič braneče se matere, ki je še vedno tiščala otročiča v naročju. Živinski oče je držal v rokah ročico otrokovo, katero je iztrgal lastnemu — živemu otroku. Skočili smo nad nečloveškega moža, ga obdelali z udarci, da je pobegnil, a otročiček je drugi dan za tem izdahnil. Ko sem prosil predstojnika policije, naj vendar kaznuje surovino, mi je odgovoril, da je vršil Kitajec svo pravo in ni niti najmanj kazniv!«

Kakor znano, imajo Kitajke umetno in nasilnim potom sključene ter zveržene noge ter hodijo šepavo in vedno obute. Nikdar se ne zgodi, da bi pokazala Kitajka komu golo stopalo.

Kitajke nosijo zveržene noge, ker je to znak lepote in znak, da kitajska žena ne sme in ne more pobegniti od svojega moža!

Neprodorna džungla.

Približno 600 km od indijskega glavnega mesta Kalkutta se razprostira na potu na Darjeling, ob vznožju Himalaje pogorja ležečega angleškega zdravilišča, znana džungla »Rayama«. Treba hoditi dobre 4 dni peš skozi gosti pragozd, da prideš do pokrajine, ki je znamenovana na kartah pod imenom: Kačji gozd. Pravljičica pripoveduje, da prebiva v notrajnosti gozda beli človeški prarod. Nobeden še doslej ni videl teh ljudi. Pa tudi ni verjetno, da bi se upal bivati človek v tem najbolj nevarnem kraju. Po džungli kar mrgoli kač vseh vrst in opic.

Trdijo, da so neomejene gospodarice te sicer rodovitne in še do danes popolnoma neizrabljene in nedotaknjene džungle: kače, škorpioni in orjaške pijavke. Ta golazen se plazi v takih množinah, da se upajo med njo prebivati v stalni smrtni nevarnosti le še pantri in tigri. Zverjad je v neprestanem boju s kačami, škorpioni ter pijavkami.

Popolnoma izključeno je, da bi prodrl človek živ skozi džunglo. Železnica se izogne v krogu Kačjemu gozdu. Ljudje imajo pred to džunglo tak strah, da se ne upa nikdo niti v bližino. Ne da se preceniti število živali, ki umirajo dnevno od kačjega strupa ali objema. Ako se ovije orjaška kača krog telesa pantra ali tigra, je žival izgubljena.

Poleg kač se lahko držijo v džungli škorpioni in pijavke, ker je tudi ta golazen enako nevarna. Vzdržuje se tukaj beli škorpion, kojega pik je smrten tekom pol ure. Pijavke dosežejo, ako dorastejo, debelost moške roke. Po 20 do 30 pijavk skupaj se zakadi v plen in mu izsesajo kri pri živem telesu.

Omenjena golazen bi se v džungli po letih tako razmnožila, da bi postala nevarnost tudi za sosedne kraje. V tem oziru je priskočila na pomoč narava sama. V velikih množinah se podijo po strahovitem Kačjem gozdu majhne opice, ki jih imenujejo mungo. Mungo je največji sovražnik vseh vrst kač. Z drevesa se požene največji in najbolj strupeni kači za vrat in jo usmrti z zobmi. Te opice se ne preživljajo s kačami, ampak jih samo neusmiljeno preganjajo ter uničujejo.

*

Med kačami, kuščarji in krokodili.

Holandski zdravnik dr. Feliks Kopstein je bival dalje časa v Tasikmalaji na indijskem otoku Java. Te dni je imel na Dunaju predavanje o svojih potovanjih ter doživljajih. Med drugim je zaupal poslušalcem marsikaj o tamošnjih orjaških kačah, kuščarjih in krokodilih.

Kopstein trdi in je tudi dokazal, da lo-

tografičnimi posnetki, da se orjaške kače ne plazijo le po pragozdovih, ampak jih je pogostokrat dobiti v bližini človeških bivališč in je tudi on ulovil največje v sredini vasi. Blizu Tasikmalaje je takozvana jama netopirjev. V jami je na 10 tisoče netopirjev, ki po krivajo stene tako na gosto, da ni od skal videti prav nič. Neki Kitajec je v tej podzemeljski votlini tekom enega leta naložil 60 nad 6 m dolgih kač. Predavatelj sam je opazoval množine največje kače golazni v vročih vrelih, kjer je bilo 60 stopinj C.

Da se lotijo velike kače človeka in ga požrejo, je dokazal Kopstein na teh le najnovejših vzgledih: Na manjšem otoku severno od indijskega otoka Celebes se je podal 14letni deček na vrt po zelenjavo. Naenkrat se je ovila kro njega 5 m dolga kača in ga požrla. Ko so fanta iskali, so našli na leno ležečo kačo. Ubili so jo, jej razparali trebuh in našli v njem dečkovo mrtvo truplo.

Na indijskem otoku Sumatra je napadla velikanska kača dva drvarja. Enega je zagrabila za nogo, se mu ovila do vratu in akoravno je tovariš golazen pregnal, je bil napadeni drvar že mrtev.

V nekem drugem slučaju sta prišla dva carinika ravno še ob pravem času, ko je davila 4 m dolga kača deklico in sta jo še otela strašne smrti.

Človek se je v novejših časih na velikih kačah grozno maščeval. Odkar je postalo usnje iz kače kože moderno, izvozijo iz mesta na indijskem otoku Borneo mesečno 50 tisoč kačjih kož. Na otoku Java nosijo klobuke iz manjših kačjih kož.

Domačini usmrtijo kačo na ta način, da jo vlečejo za dolgi rep tako dolgo, dokler ne otrpne in ji potegnejo še večkrat živi kožo s telesa.

Zelo cenijo usnje od velikega kuščarja, ki se imenuje »varane«. Iz glavnege mesta na otoku Java Batavija izvozi na leto 400.000 kož od teh kuščarjev. Največje varane kuščarje je dobiti na otoku Komodo. Dosežejo celo dolžino 7 m.

Zelo nevarni so človeku krokodili. Krokodila je v vodi težko opaziti, ker kaže nad vodo le obe oči ter nosnici.

Najtežje je izslediti krokodilovo gnezdo v džungli. Samica si ustvari gnezdo pred deževnimi meseci in sicer ob reki tako, da je pri po deževju narasli vodi popolnoma zavarovano z nedostopnimi močvirji. Gnezdo je visoko 1 m in je v njem 50 do 80 jajc, ki niso večje od gosjih. Zelo zanimivo je opazovati, kadar prilezejo iz jajc majhni krokodilčki. Najprej se napravi na jajcu majhna in neznatna razpoka. Živalica porine skozi to konec nosu, počasi glavo in odpre žrelo. Ko je smuknila iz lupine, steče takoj v vodo.

*

Zgodovina zibelke.

Prva zibelka so bile materine roke. Pozneje se je začela mati posluževati pletenja iz šibja, v katerem je prenašala otroka. Še danes vidimo pri raznih afriških narodih najbolj enostav-

na sredstva, katerih se poslužujejo, da prenašajo deco na potovanjih. Je zelo zanimivo opazovati, kako iznajdljiva je pri raznih narodih materina ljubezen, ko gre za napravo otroške zibelke.

V Laplandiji na severu spi otrok v nekakem čevlju iz brezovega lesa. Čevlj ima ozko luknjo in je napolnjen s suhim listjem. Listje, med katero so pomešane dlake iz kože severnega jelena, služi novorojenčku kot prav mehka odeja. Kapica iz usnja ščiti otroka pred mrazom, pred dežjem in solncem. Od kapice visijo verižice in stekleni biseri, kar prav čedno izgleda. Edina umetnost, katero poznajo Laplandci, je otroška zibelka. Žena Laplandkinja, ki spremlja moža na lovskih pohodih, noši seboj zibelko in jo obesi pri odmoru na vejo drevesa.

Zibelka, ki je bila v navadi pri starih Grkih, je bila korbica brez ročaja.

Zanimivosti.

Knjiga, ki je bila doslej največkrat tiskana. Od vseh knjig je bilo največkrat natisnjeno sv. pismo. Prvič so ga tiskali leta 1445. Dobrih 500 let za prvo tiskano izdajo je vrgla ameriška biblična družba »Bible Society« sveto pismo med narode v 250 milijonih izvodih. Nekoliko pred izbruhom svetovne vojne je razpečala angleška svetopisemska družba po celi Rusiji sv. pismo v 53 narečjih, po Egiptu v 53 narečjih, po južnomalajskem otočju v 20 narečjih in po južni Afriki v 14 narečjih.

Debeli ljudje niso sicer redki, toda slučaj, ko je telesna teža bila čezmerna, so pa dosti redki. Tako je Edvard Brigt na Angleškem meril na visokost 171 cm, a v objemu 304 cm. V njegovi zimski suknji je imelo prostor sedem srednjih ljudi in bilo je treba treh ljudi, da so ga objeli. Tehtal je komaj 265 kg. Viktor de Clerk iz Paleme na Belgijskem je meril v objemu 210 cm, tehtal je 300 kg. Gospod in gospa Zarlova v Čikagi sta tehtala: prvi 363, a druga 334 kg, torej oba zakonska skupaj 697 kg. Na svatbenem potovanju sta se morala posluževati tovornih vagonov, kajti v osebni vagon se jima skozi vrata preriti ni bilo moči. Znatno lažja je bila Amerikanka Mary Dickova, ki je pred nekolikimi leti budila pozornost v Marienbadu. Tehtala je 170 kg, bila je v objemu skoro dva metra. Tudi gospa Allanova, hčerka pri pariškem gledališču, je bila tako debela, da je večkrat ukazala svojemu sinu za kazen go trikrat obleteti.

Učenjak, ki ne bo dobil tako naglo naslednika. Te dni je umrl v Benetkah vsled kapl 63letni učenjak Alfredo Trombetti. Govoril je 88 raznih jezikov in je bil sin priprostega delavca. V najbolj zgodnji mladosti se je naučil sam pisanja ter čitanja. Kot otrok se je igral s francoskim dečkom in je bil takoj večš francoščine poleg materinega italijanskega jezika. S sedmimi leti je dobil v roke nemško slovnico in je znal nemščino v 4 mescih tako, da je lahko čital najboljše nemške pisatelje in pesnike. Ko je bil star 14 let, so mu

imela je obliko čolniča in jo je bilo lahko zibati.

Stari Rimljani so poznali zibelko v obliki čolniča. Bila je obdana od vseh mogočih povojev, ki so branili, da ni padel venkaj dojenček. K rimski zibelki so spadale še odeje, zglavniki ter robci. Mlad Rimljanček je bil opremljen s prav moderno posteljico.

V srednjem veku so splošno rabili starorimsko zibelko. Še le v 15. stoletju se je začela zunanja oblika spreminjati. V tem času že visi zibelka za dva obroča na podstavku.

Najbolj navadna oblika srednjeveške zibelke je štirioglati zabojček, ki je pritrjen na dva polumesecu podobna kotača, da je mogoče guganje.

V 17. stoletju so bile zibelke plemenitašev ter bogatinov umetni ter krasni izdelki, ki so se dali zibati.

V 18. stoletju so prišle v navado male gugalnice.

bili igračka starogrški in starorimski spisi. V mestu Bologna se je seznanil s prodajalcem perzijskih preprog in se naučil perzijskega jezika. Kot 17letni mladenič je pisal ter govoril hebrejski. Ni obiskoval v mladosti nobene šole, ker je bil zaposlen kot sin revnih staršev v brivnici in pozneje pri nekem zlatarju kot delavec. Poznavalec jezikov Londoni je postal pozoren na ta redni talent in se zavzel za mladeniča, ki je igraje končal vse študije in postal profesor semitskih jezikov. Užival je svetovni sloves. Napisal je veliko delo, v katerem trdi in dokazuje, da so se razvili vsi jeziki na svetu iz enega imel je radi te trditve med učenjaki veliko nasprotnikov, ki so mnenja, da je na celem svetu 800 raziskanih različnih jezikov, ki so razdeljeni na 5 jezikovnih družin in te izhajajo iz 5 prajezikov.

Moderna natezalnica. Po Kitajskem so po vojni na dnevnem redu razne ustaje ter medsebojni poboji. Vedno prelivanje krvi je rodilo nebroj razbojniških tolpe, ki ogrožajo življenje ter imetje. Župan v Velikem Šangaju je upeljal uporabo moderne natezalnice. Ujetega razbojnika privežejo na lestvo iz bambusa. V lestvo izpustijo električni tok, ki povzroča tako neznosno bolečino, da prizna vsak tolovaj takoj vse zločine. Trdijo, da je električna natezalnica za žalostne razmere na Kitajskem prav primerna in se je že dobro obnesla.

Iz prešlih časov. K občudovanim ukazom v srednjem veku so spadale vse mogoče neobičajne dolžnosti, katere so podaniki svojim gospodom morali izvrševati. Tako n. pr. na Francoskem v Bretanski krajini, kadar je žena žlahtnika v poletnem času prišla »v kot«, so morali podaniki po bližnjih mlakah žabe plašiti, da je porodnica imela pokoj. K temu cilju so se odpravili z dolgimi palicami k najbližnji mlaki ter švrkali po vodni površini, da bi se žabe preplašile in nehale kvakati.

Dobro si je pomagal. Francoski pesnik Maurice Douay si je pozidal pred kratkem na deželi hišico z vrtom. Naj-

večje veselje ima s pridno in skrbno obdelanimi vrtnimi gredami. V največjo nevoljo so mu bile kokoši, ki so uhajale na njegov vrt in mu razbrskale najlepše urejene ter negovane grede. Opominjal je večkrat sosede, naj pazijo na perjad, da mu ne bo delala škode. Kmetje so se smejali in mu rekli da je pač njegova dolžnost, da plot pošteno obije, da ne bo uhajala skozi perutnina. Slednjič je pogruntal pesnik vendar le pravo. Na odprto gredo

je položil 12 jajc tako, da jih je moral videti vsak mimoidoči. Kmetje so videli jajca in so vedeli, da ne redi Domay niti ene kure. Jajca so morale znesti v vrtu njihove kokoši, ki so najrajši uhajale v pesnikov vrt. O jajcah je povedal eden sosed drugemu in vsi so bili pesniku nevošljivi, da bi prišel zastonj do jajc. Od tedaj so zapirale gospodinje z vso skrbjo kure in pesnik je imel popoln mir pred poprej tolikanj nadležno perutnino.

NAŠA DRUŠTVA

TABOR NA GORI OLJKI.

Mladenci Savinjske doline in sosednih krajev! V nedeljo 21. julija na Gori Oljki! To je Vaš dan, namenjen Vaši izobrazbi in Vašemu napredku. Začetek ob 10. uri v cerkvi, kjer pridiguje gospod pater iz Nazarja. Na izvincerkvenem zborovanju govorijo dr. Hohnjec, profesor Vesenjaka in razni mladenci. Na svidenje na Gori Oljki!

Zgornja Polskava. Naše izobraževalno društvo »Skala« napravi v nedeljo dne 21. julija izlet v Hoče in ob tej priliki vprizori v društvenem domu Prosvetnega društva v Hočah ob treh popoldan nad vse lepo novo ljudsko igro »Prisega o pothoči« v štirih dejanjih. Sodeluje tamburaški zbor »Skale«. Ob osmih zvečer se po tamošnjem običaju igra ponovi. Prijazni Hočani in sosede, na veselo svidenje! — Bog živi!

Spodnja in Zgornja Polskava. V nedeljo dne 21. julija vprizori polskavski študentje znamenito Cankarjevo delo »Hlapec Jernej in nje gova pravica« in sicer ob treh popoldne pri g. Rečniku na Zgornji Polskavi, ob pol osmih zvečer pa pri gospodu Siherlu na Spodnji Polskavi. Delo je vzeto iz kmetskega življenja, je polno globokih misli in se odlikuje po svoji preprostosti in obenem po najčistejši umetnosti. Čisti dobiček je za Dijaško podporno društvo v Ljubljani. Uljudno vabljeni!

Sv. Vid pri Ptuj. Ptuj je od nekdanj razširjal po vsej okolici pogubno nemčurstvo. Najbolj se je ta vpliv ptujskih magnatov poznal v Sv. Vidu, kjer je par družin strahovalo celo občino. Kako hudi so bili volilni boji! In če drugače ni šlo, so z zvijačo in podkupovanjem zlezli Nemci na površje. Med vojno je ta nemška baharija dosegla vrhunec, saj so blagega gospoda P. Žirovnika kot hudodelca peljali v zapore. Sedaj je, hvala Bogu, položaj drugačen in slovenska misel je postala državna misel. To so spoznali tudi nekdanji mogočnjaki in so že precej utihnili, vendar pa še čuti ptujška okolica, da bi tudi v narodnem oziru moralo biti drugače. Hvalevredno je delo, vzbujati v tem lepem delu narodno zavest in poleg srčne in duševne izobrazbe širiti še državno zavest. To delo je v Sv. Vidu prevzelo vrlo Prosvetno društvo. S par tisočaki je vrli kaplan gospod Horvat Štefan, podpiran od svojega gospoda župnika, začel zidati lepi — Slomškov dom. Dobro ljudstvo je prispevalo z denarjem, materijalom in delom in tako danes stoji ob Dravinji nasproti farni cerkvi krasen prosveten dom z dvorano in par sobami. Že ime pove namen te hiše: po Slomškovem zgledu širiti poleg verske tudi narodno zavest. — Prosvetno društvo nam je sporočilo, da bo slovesna otvoritev doma v nedeljo dne 28. t.m. — V soboto dne 27. julija prihiteli prevzvišeni gospod knezoškof v Sv. Vid, kjer bo zvečer ob pol devetih bakljada. V nedeljo dne 28. julija bo od osmih do devetih sprejem gostov in dru-

štev, ki pridejo z zastavami in prapori. Ob pol desetih bo prevzvišeni blagoslovil dom in potem imel cerkveni govor in sv. mašo. Po maši bo imel gospod profesor Vesenjaka govor na prostem. Popoldne ob štirih bo otvoritev dvorane s slavnostno akademijo z govorom gospoda dr. Hohnjeca in živo sliko. Vsa društva iskreno vabljeni! Pri slavnosti sodeluje godba Katoliške Omladine iz Maribora in domače gasilsko društvo. Na svidenje v nedeljo dne 28. julija v prijaznem Sv. Vidu!

Orlavas pri Braslovčah. Naše Prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 21. julija ob treh popoldne v Društvenem domu v Braslovčah predstavo »Podobar«, ljudsko igro s petjem v petih dejanjih. Domačini in sosede, prijazno vabljeni!

Romarijem.

ROMANJE NA BREZJE DNE 4. DO 6. AVGUSTA.

1. Čas prigrasitve je do 21. julija. S tem dnevom naj preč. župni uradi zaključijo prijave in dološljejo pole, nakar dobijo legitimacije. Prosimo za točno odpošiljatev prijav, da bo mogoče tudi točno poslati izkaznice.

2. V nekatere župnije, tako smo prejeli obvestilo, niso došle prijave, da si smo na vse župnije (razven Prekmurja) poslali. Prosimo častite gospode v teh župnijah, da na navadni polni napišejo število udeležencev in na kateri postaji vstopijo, ter nam to čimprej pošljejo.

3. Izkaznic do sedaj še nismo izdali, ker bo na njih objavljen natančen voznik red, ki ga dobimo te dni. Ta voznik red bomo objavili tudi v prihodnjem »Slov. Gospodarju«. Izkaznice boste dobili vsi pravočasno.

4. Brez izkaznice ne bo smel nihče potovati. Zato se prijavite, da dobite izkaznice!

DOPISI

Maribor. V baziliki Matere Milosti je bral sv. novo mašo v nedeljo dne 14. julija častiti gospod pater Konstantin Urnkar, frančiškan. Novomašnik je sin dobroznane Urnkarjeve družine iz Melja. Oče je nadspovednik-kontrolor pri železnici in je že pred štirimi leti dal frančiškanskemu redu enega sina-duhovnika, ki sedaj deluje v daljni Ameriki. Slavnostni govornik je bil častiti gospod pater Gabrijel Planinšek. Ljudstva je ta dan prišlo v Maribor toliko, da je bila v baziliki silna gnječja. — Nesreča se vrsti letos za nesrečo. Pri Kamnici je ponesrečila pred 10 dnevi gospa Leyrer, soproga vpokojenega magistratnega uradnika, ko je prisledla na motorno kolo svojega nečaka, tako težko, da je čez par dni radi počene lobanje umrla. V nedeljo dne 14. julija pa je blizu postajališča Cirknica ob drž. cesti smrtno ponesrečil graški trgovec Ivan Pölzl. Zavozil je z veliko brzino blizu Ehrlichovega

mlina v obcestno drevo in si je pri tem lobanjo čisto razbil, da je še istega dne v Gradcu, kamor so ga prepeljali, umrl, ne da bi se zave dal. — Vlomi se v Mariboru in okolici vedno bolj množijo, znamenje, da so se vlomilci posebej spravili na Maribor in okolico. Enega najbolj nevarnih takih tičkov je mariborska policija ujela, ko je hotel vlomiti v trafiko gosp. Turiča pri mestnem parku. Sedaj je prišlo na dan, da ta nevarnež, Kremet se piše, vlomi v eni noči kar na treh, štirih krajih in da ima na vesti vse večje vlome zadnjega časa v Mariboru in okolici. Kremet je doma iz Limbuša, a pristojen je v Zgornjo Voličino. Pred poroto pride v jesenskem zasedanju. — Vinotočev je v mariborski okolici letos toliko, kakor še nikdar poprej. Vsega skupaj jih je letos že nad 70 samo v ožji mariborski okolici. Vinogradniki ne morejo prodati vina in so radi tega prisiljeni, prodajati vino v vinotočih pod vejo. — Na sejem z mesom in špehom je v soboto 13. julija pripeljalo lepo število špeharjev iz Dravskega polja precej zaklanih svinj in mesa s špehom. Ali po neki novi naredbi je novl mestni tržni nadzornik Hinterlechner dal zapleniti cele svinje, meso in špeh ter teleta, ako je bil pečat domačega mesoogleda zabrisan, četudi je sicer bilo meso zdravo. Špeharji so bili radi tega silno razburjeni in občinstvo, ki je čakalo, da bi kupilo meso in špeh, pa seveda tudi. Zaplenjene svinje so zapeljali v mestno klavnico, kjer jih shranijo na ledu, dokler se ne odloči, kaj se bo zgodilo. Mesarji pravijo, da se žigi ali pečati domačih mesoogledov pri daljni vožnji v Maribor na vozu zabrišejo in da potem niso čitljivi. S tem pa še ni rečeno, da je meso neuporabno. Vprašanje ali se bodo špeharji naprej vozili v Maribor meso in špeh, je za mestno prebivalstvo velike važnosti in po našem mnenju ni dobro, da bi se to staro in dobro ustanovo s preostrimi odredbami odpravilo.

Pekre pri Mariboru. Prostovoljno gasilno društvo Pekre priredi v nedeljo dne 28. t. m. veliko dobrodelno tombolo. Cenjene odjemalce tombola kart prosimo, da si jih hitro oskrbijo, ker že grejo k kraju! Ako želite biti srečni, le s korajžo po njih. Dobitki so jako lepi ter vrednostni: 1. dobiček: šivalni stroj Singer, 2. dobiček: novo moško kolo, 3. dobiček: sod vina pristnega Pekrčana, 4. dobiček: 4 m bukovih drv, 5. dobiček: železna peč za žaganje ter 350 drugih lepih dobitkov. Cena tablici je 3 Din.

Sv. Ožbalt ob Dravi. Veliki šentožbalčki romarski shod se bo letos odsluževal kar najslavesnejše v nedeljo dne 4. avgusta, ko se bodo darovalo več svetih maš, pridigovalo se bodo slovensko in nemško, veličastna procesija se bo vila čedno in redno tik ob mogočni Dravi po krasni še rimski cesti, lani svečano blagoslovljeni. Iz sosednih sedaj avstrijskih vinorodnih Lučan prikoraka ob šumljajoči Černe niki številna romarska truma pod dolgoletnim vodstvom častitljivega starčka veleposestnika gospoda Josipa Poznič-Peitler, spremljana od lastnega cerkvenega pevskega zbora ter od lastne cerkvene godbe. Pogoščeval pa bo poceni pobožne romarje letos prvič kar v župnišču samem veleposestnik in gostilničar gospod Jurko-Namestnik, vrl domačin. Ti pa, sv. Ožbalt, izprosi vsem svojim vnetim častilcem obilno sreče, zdravja in blagoslova pri družini in pri živini!

Marenberg. Nedeljska proslava desetletnice osvoboditve Dravske doline je izpadla veličastno, ker se je je udeležilo nad 3000 ljudi in to predvsem našega dobrega slovenskega naroda iz cele doline in iz Koroške. Slavlja se je udeležil sam gospod veliki župan dr. Schaubah, ravnatelj oblasne samouprave gospod Iv. Gračner in seve zastopniki raznih društev ter organizacij. Pred 10 leti padlemu naredniku Gladu iz občine Banjaloka na Kranjskem so odkrili spomenik na pokopališču, katerega je blagoslovil dravograjski prošt gospod Serajnik. Za svobodo Dravske doline padlega junaka je slavil gospod sodnik Slabe. Pomenljive

besede je izrekel kot zastopnik Prosvetne zveze gospod Malešič iz Maribora. Pozdravne brzojavke so poslali gospod prometni minister dr. Anton Korošec, general Maister, polkovnik Ljubomir Nedeljkovič, ki se je udeležil bojev za svobodo Dravske doline in Koroške. Po sv. opravi na prostem, katerega je opravil dravograjski prošt, se je vršila veličastna povorka, kateri je prisostvoval marenberški župan gospod Wrentschur.

Sv. Peter pri Mariboru. Drugi del nove okrajne ceste do Nebovskega hriba bo te dni dogotovljen, vrše se le še zadnja manjša dela. Ko bo zgotovljen tudi zadnji del, bo nova cesta velikega gospodarskega pomena ne le za št. Peter, temveč za cele zgornje Slovenske gorice. — Kaplansko mesto, ki je bilo od odhoda gospoda Matka Krevh izpraznjeno, je že zopet zasedeno po gospodu Jakobu Rihter, dosedaj kaplanu v Čadramu. — V soboto je bil zaključek na obeh šolah. Vsakoletna sprememba šolskih počitnic nam ne ugaja. Najprimernejše šolske počitnice za nas so jesenske in nato bi se šolska oblast morala pač ozirati. — Letos je poteklo 110 let, kar je umrl v Pragi tukajšnji rojak Gašpar Rojko, rojen v Metavi l. 1744. V takratnih časih je Rojko slovel kot velik in čislán učenjak. Bil je vseučiliški profesor v Grazu in Pragi. Predaval je cerkveno zgodovino, začasno tudi cerkveno pravo in pastirno. Leta 1793 je bil imenovan gubernijalnim svetovalcem pri deželni namestniji v Pragi. Leta 1807 je postal kanonik in leta 1811 infulirani prošt pri cerkvi vseh svetnikov v Pragi. Izdal je več znamenitejših del iz cerkvene zgodovine. — Ker ni vinskih kupcev, si kmetje in vinogradniki pomagajo na ta način, da prodajo svoj pridelek »pod vejo«, to je, da imajo vinotoč. Lanski vinček sicer ni najboljši, pa je zato kapljica pristna in poceni.

Beltinci. Cerkev sv. Ladislava v Beltincih je bila vsa v zelenju, vceh in zastavah dne 30. junija. Takrat so zopet prvič zapeli v stolpu zraven svojega brata, ki mu je prizanesla svetovna vojna, še trije mladi bratci zvonovi svojo pesem Bogu v čast! Tako lepo so zapeli in uglašeno je zadonel njih glas čez naša žitna polja in se še vedno glasi, da so se zveselila srca vseh župljanov, da imajo tako lepe in dobre zvonove. V vseh ustih je bila hvala na zvonolivarstvo »Zvonoglas« v Mariboru, ki je vtila tako lepo se glaseče zvonove in mnogi tuji, ki pridejo v našo faro in čujejo te lepe, čiste glasove, nam častitajo, da imamo tako lepo zvonjenje. Trije novi bratci zvonovi tehtajo eden 397 kg, drugi 535 kg, tretji 749 kg, največji je pa že starejši. Vsa čast gre pa tudi faranom, ki se niso strašili žrtve Bogu v čast!

Sv. Ana tik Borla (župnija Sv. Barbara v Halozah). Pri Sv. Ani v Halozah se vrši letos tridnevnik od 26. do 28. julija. Vsaki dan več sv. maš, pridig in več duhovnikov v spovednici na razpolago. Častilci sv. Ane, na svidenje v slikovitih Halozah!

Zagorci. Tukaj je v nedeljo dne 7. t. m. mirno v Gospodu zaspala Julijana Majerič v starosti 39 let.

Sv. Ana v Slov. goricah. Dne 8. julija se je poročila pridna hčerka Marijina, cerkvena pevka in dobra igralka na našem društvenem odru, Bauman Alojzija s pridnim mladeničem, mizarjem Blažem Rojko od Sv. Benedikta v Slov. goricah. Njene tovarišice smo ji šle naproti z zastavo Marijino. Žižek Antonija je nevesto pozdravila in se v imenu Marijine družbe od nje poslovila. V cerkvi je pevski zbor zapel nekaj pesmic. S solzami v očeh smo se poslavljale od nje v Društvenem domu. Vse mizarstvo delu v domu, oder, galerija itd. je napravil ženin Blaž Rojko in pri prireditvah je njegovo delo postavljano kulis. Upamo, da nam oba, ženin in nevesta, ostaneta zvesta in naklonjena še znanepre. Na gostiji so gostje nabrali za dijaško kuhinjo 60 Din. Bog plačaj vsem v imenu dijakov! Bog živi!

Polenšak. Potoval sem po Zagorju in prišel slednjič ves utrujen in lačen na zeleni Polenšak. Lepo so me sprejeli in pogostili in v ne-

deljo dne 7. t. m. sem celo prisostvoval šolski igri. Bil sem prav veselo presenečen. Nikoli si ne bi mislil, da živi tako daleč od velikih kulturnih središč toliko umevanja za prosveto, saj imajo na Polenšaku poleg drugega lepo knjižnico. Šolska dvorana je bila nabito polna. Kakor sem pozneje zvedel, je šolski order delo tamošnjega šolskega upravitelja gospoda Podgornika, ki žrtvuje za šolo vse in je zelo priljubljen. Slavnost se je začela z deklamacijami, bile so zelo srečno izbrane in so zelo ugaiale, posebno Polžek, Petelin in Putka in Polnočna potnica. Tudi petje je bilo zelo dobro podano. Središče in višek slavnosti pa je bila igra »Prstan«, ki jo je nastudirala z velikim razumevanjem, brezprimerno vztrajnostjo in ljubeznijo do otrok in do lepe umetnosti gđ. Oprauševa. Otroci so igrali naravnost presenetljivo lepo, niti v mestih ni najti boljših otrok umetnikov, odlikovali so se posebno berač Marko, Minka, Niko in Riko ter kralj palčkov. Saj so nekateri glasno vzklikali, da gredo raje gledat male kot pa velike. Telesno in duševno pokrepčan sem nadaljeval svoje potovanje, a na Polenšak, izredno lepo razgledno točko, še pridem večkrat!

Škale pri Velenju. Pri nas smo obhajali pomenljivo slavnost 40letnice mašništva preč. g. dekana, župnika in monsignora Ivana Rotner. Jubilant je še mladeniško čil in lahko gleda z zadovoljem na delo in uspehe, katere je žel v 40letnem delovanju kot vnet dušni pastir. Hvaležni Škalčani hočemo navesti tukaj le nekaj iz njegovega plodonosnega delovanja. Rotnerjevo delo je ustanovitev Dekliške Marijine družbe z odseki, Družbe sv. Ane, III. reda, izobraževalnega društva in hranilnice, prenovljenje župne cerkve. V službi odbornika okrajnega zastopa skrbi za gospodarski dvig tele Šaleške doline. Vrlemu in neustrašenemu javnemu delavcu gospodu jubilantu Rotnerju častita k pomenljivi 40letnici tudi »Slovenski Gospodar«!

Celje. V našem mestu je zatislil oči v lepi starosti 76 let upokojeni gospod profesor Matije Suhač. Blagopokojni je vzgajal nad 50 let mladino na v rajni Avstriji nemški celjski gimnaziji. Rodom je bil iz Slovenskih goric in brat pred leti umrlega dekana in župnika pri Sv. Ani na Krembergu gospoda dr. Suhača. Gimnazijo je končal v Mariboru, nakar je obiskoval dunajsko vseučilišče in prišel za profesorja v Novo mesto. L. 1896 je bil prestavljen v Celje, kjer je poučeval še po prevratu in užival pokoj le nekaj let. Rajni je bil zaveden Slovenec v težkih predvojnih časih, dober šolnik in delaven narodno probudno tudi izven šole. Ostan mu ohranjen časten in hvaležen spomin!

Starigrad pri Celju. Poškodbe v vinogradih s streljanjem raket. Na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda se je vršila slavnost s kresom,

umetnim ognjem in streljanjem raket na Starigradu pri Celju, ki je povzročila tukajšnjim posestnikom škodo v vinogradih. Tudi slamo krita poslopja so bila v nevarnosti. Pri streljanju raket so se uporabljale dolge lesene palčice, ki so padale po bližnjih vinogradih ter polomile trte ali vsaj mladice. Trpimo že itak zadosti po vremenskih nezgodah in visokih davkih, ne da bi se nam še škoda kakor reče no delala. Zeleti bi bilo, da se to v prihodnje ne ponavlja, sicer bo treba oblastne odpomodi.

Dobje pri Planini. Dne 6. t. m. je na Brezju po dolgotrajni zelo mučni bolezn umrl vzorna Marijina družbenka Neža Cesar. Kako priljubljena je bila, je pričal njeni pogreb. Vsem, ki ste spremljali našo nepozabno Nežko na njeni zadnji poti, zlasti še v.č. gospodu župniku, Marijini družbi, pevkam za ginjačo nagrobnico, in vsem darovalcem vencev ter cvetja kličemo: Bog plačaj!

Loka pri Zidanem mostu. Njegovo Veličanstvo naš kralj si je v sredo dne 10. julija ogledal našo vas. Pripeljal se je ob pol štirih popoldne z avtom iz Sevnice v generalski uniformi. Med vožnjo se je avto nekaj pokvaril. Kralj je izstopil in med časom, ko so na samodruču spremenili kolo in popravili, kar je bilo treba, je šel kralj s spremljajočim častnikom peški skozi loško vas, si ogledoval lične hiše, cvetlice na oknih, vinske trte po brajdah, žago pri mostu, lepoto narave. Na pozdrav neke žene: dober dan! je prijazno odgovoril: Bog daj! Ljudje so bili večinoma na polju. Ko je došel popravljen avto, se je kralj odpeljal proti Zidanemu mostu.

Videm. Nas Videmčane in celo okolico je žalostno dirnila vest, da je umrl dolgoletni videmski šolski upravitelj gospod Janko Knapič. 43 let je neumorno deloval na polju kšćanske vzgoje mladine in si osvojil srca vseh. Bil je tudi delaven glede gospodarske vzgoje kmetijske mladeži. Njegove zasluge so našle priznanje na najvišjem mestu. Od kralja je bil odlikovan z redom sv. Save. Gotovo ni niti enega Videmčana, ki bi ne žaloval za tem blagim šolnikom, ki je storil vsem le dobro. Ostan mu ohranjen hvaležen spomin!

Sevnica ob Savi. V vasi Šmarje pri Sevnici je v Bogu zaspal gospod Luka Senica, trgovec. Pogreb se je vršil ob udeležbi revnih in bogatih, ker je bil ljubljenec vseh. Ljudstvo mu na tem svetu skazuje lep spomin, za večnost mu prosi, nebeško luč uživati! — V spodnjem delu Posavja so gozdove močno izsekali. Za tem je zraslo gosto grmovje. Tam so se naselile divje svinje, ki se množijo hitro naprej in delajo škodo enkrat v enem kraju, pa zopet v drugemu. Zdaj so začele v zahodni del Podgorja romati in škodo delati. Lovci se trudijo, zlasti v Zabukovju in v Jurkloštru, na Planini in v Bohorju, kjer je najbolj ukoreninjeno gnezdo, a vse zaman!

Zanimive votline pri „Hudi luknji“.

Med Velenjem in Mislinjem se nahaja podzemeljska jama »Huda luknja«, skozi katero teče v smeri od zahoda proti vzhodu potok Ponikva v potok Pako. Približno 50 m nad to jamo v jako strmeh in težko pristopnem pobočju hriba Tisnik, ki je takorekoč stisnjen med dva večja hriba, so še štiri druge podzemeljske jame, precej velike in vodoravne. Imenujejo se: Pilanca (največja), Špehovka, Klobučnica in Grobelnica (najmanjša), katerim baje še nihče ni prišel do kraja.

Pilanca se začne z jako prostorno odprtino, v kateri je prostora za veliko hišo in so v njej zanimivi kapniki. Vhod v Špehovko je kakih 3—4 m tako nizek, da se more priti v njo le po »vseh štirih«, potem pa se votlina zviša in razširi. Tla v tej jami so pokrita z mastno

belkasto ilovico, od tod ime Špehovka.

V teh dveh votlinah sem bil dne 29. junija t. l. približno 100 m daleč. Dalje pa nisem prišel le, ker mi svetiljka zaradi slabega olja ni svetila. Sposodil sem si jo bil od železniškega uradnika v Doliču. Takšne ekspedicije so pač v prvi vrsti odvisne od sigurne in dobre razsvetljave.

Kovač Anton Pečovnik v Doliču mi je pravil, da je videl še kot kozji pastir v Pilanci več velikih kosti, katerih ga je bilo strah, ker jih je smatral za človeške. V okolici je še najbolj znana Pilanca, za druge pa ve le malokdo, ker so težko pristopne. Pastir se morejo v istem pobočju le koze, že ovca bi se ubila.

Tudi na zahodnjem pobočju hriba Tisnik, ki leži od severa proti jugu, so

še tri votline, ki pa so najbrž s prvimi v zvezi. So približno v isti višini, kakor one na vzhodni strani hriba. Baje tudi v teh votlinah še ni bil nihče do kraja. Bil sem že pred 20 leti v Špehovki in jedni od teh — Lisičnici — do 100 m da leč, a do kraja nisem prišel, ker se je preveč zožila.

Vse te jame so suhe in ni izključeno, da so prebivala v pradobi v njih človeška bitja, gotovo pa votlinske živali, kakor n. pr. jamski medved.

Cell hrib Tisnik sestoji iz apnenca. Po mojem mnenju se je razprostiralo nekdaš v dolini Ponikve, ki goni okoli 15 mlinov in par žag, jezero, katerega voda je izjedla gori imenovane votline, dokler si ni na dnu jezera napravila ono votlino, skozi katero teče za sedaj potok Ponikva in se imenuje jama pri iztoku v Pako »Huda luknja«. Ljudje pripovedujejo, da se je enkrat luknja, v katero ponica Ponikva, zamašila s senom in so morali dobiti vidro, da je povzročila odtok jezera, ki je tukaj nastalo.

»Hudo luknjo« je opremil pred kakimi 25 leti nek Vivod, kmet pri Sv. Florjanu v Paški dolini, z mostovi in brvmi ter jo razsvetil z acetilenom. Pri vходу v jami je postavil malo zidano hišo za gostilno. Ostanek hiše se še sedaj vidi, vse drugo pa je odnesla davno že voda. Podjetje se ni obneslo in je kot prej imovit kmet Vivod popolnoma dogospodaril.

Nasproti votlini, na drugi strani potoka Paka, tudi v votlini pri cesti, je spomenik nadvojvode Ivana, ki je zgradil cesto tod mimo ravno pred 100 leti.

V bližini je razvalina grada Valdek, kjer so bivali roparski vitezi.

Ker je upati, če je izginilo gori imenovano domnevno jezero že v prazgodovinski dobi, da bi se v omenjenih votlinah utegnili najti mnogokaj zanimivega, sem zainteresiral mariborsko Zgodovinsko in muzejsko, kakor posredno po teh tudi ljubljansko Jamsko društvo, da se bodo te votline začele v nedeljo dne 4. avgusta t. l. natančneje raziskovati. Peljemo se istega dneva z jutrajšnjim koroškim vlakom čez Dravograd, kjer je treba prestopiti na celjskega, ki ima takoj dobro zvezo, do železniške postaje Zgornji Dolič. Tam se snidemo v gostilni Firer. Kdor se namerava raziskave udeležiti, naj se zgleda z dopisnico pri podpisane, da se ukrene po trebno zaradi hrane in prenočišča. Posebno se vabijo gospodje učitelji in večji dijaki, ki bi pri raziskavi sodelovali. Vabijo pa se tudi iz okolice posebno oni, ki so že bili v teh votlinah in vedo sploh o njih kaj povedati. Tudi pogumni mali dečki so dobrodošli!

Udeleženci naj se opremijo z bolj slabo obleko, z dobro in zanesljivo svetilko, če mogoče tudi s fotografičnim aparatom z magnezija lučjo. Okoličani pa naj prinesejo s seboj lopate, motike, vrvi in lestve.

Pozneje bomo preiskovali tudi slične tri votline na Zgornji Ponikvi. V avgustu in septembru naj se mi ne pošiljajo živali v nagačenje, ker sem v smislu zgoraj navedenega odsoten.

Josip Pajtlar, Pekre, p. Limbuš pri Mariboru.

»Rokovnjači izpod Tatre« in druge zanimive povesti iz lepih severoslovenskih krajev obsega 23. zvezek Čirilove knjižnice. Mnogim ugajajo ravno take kratke, a vsebinsko zelo živahne povesti, kakor so v tej zbirki zbrane. Knjiga stane 16 Din, vezana 28 Din in se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Sladkagora. Dne 12., 13. in 14. avgusta je tu kakor vsako leto romarska pobožnost. Pridite, te dni sprejema Marija prošnje in pritožbe na Sladki gori.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg dne 13. t. m. so pripeljali slaninarji na 12 vozov 37 zaklanih svinj, kmetje 13 vozov krompirja, 7 vozov čebule in kumar, 19 vozov sena in 3 voze slame. Svinjsko meso so prodajali po 15 do 30 Din. Krompir po 1.75 do 2 Din, kumarce 0.50 do 4, čebula 4, seno 50 do 80, slama 50 do 55. Pšenica 2.50 do 2.75, rž 2, ječmen 2, oves 1.50 do 1.75, koruza 2.50, ajda 2, proso 3 do 3.50, fižol v stročju 7 do 8, grah 6 do 8. Česen 15, sveže zelje 1 do 5, kislo zelje 5, kisla repa 2, buče 0.50 do 3, paradižniki 10 do 12, glavната solata kg 3 do 4, gobe 2 do 2.50, borovnice 2, maline 10, grozdje 4 do 5, hruške 12 do 16, suhe slive 10 do 12, breskve 2 do 8. Mleko 2.50 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 36 do 40, jajca 1.25 do 1.50, med 20. Kokoš 35 do 40, par piščancev 40 do 70, raca 25 do 30, gos 45 do 80, kozliči 100 do 110. Zadnji sobotni trg je bil zelo živahen. Posebno zelenjave je bilo mnogo.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 9. julija 1929. Prignanih je bilo 22 konj, 23 bikov, 220 volov, 454 krav in 23 telet, skupaj 742 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile: debeli voli 1 kg žive teže od 9.50 do 10 Din, poldebili voli od 8.50 do 9 Din, plemenski voli od 8 do 8.25 Din, biki za klanje od 8 do 11 Din, glavne krave debele od 8 do 10 Din, plemenske krave od 7 do 8 Din, krave za klobasarje od 5 do 5.50 Din, molzne krave od 8 do 9.50 Din, breje krave od 8 do 9.50 Din, mlada živina od 8.25 do 10 Din, teleta od 12 do 13.50 Din. Prodanih je bilo za izvoz v Avstrijo 90 komadov, v Italijo 28 komadov.

Šafarja za takojšnji vstop se sprejme za večje posestvo. Prednost imajo kmečki sinovi z dovršeno kmetijsko šolo, samskega stanu in večletno prakso v starosti 28 do 30 let. Ponudbe s prepisi spričeval je vpsolati upravi »Slovenskega Gospodarja« pod značko »Šafar 1929«. 815

Lepo posestvo 44 oralov, četrt ure od glavne ceste, se proda, lepo zasajeno: mecesl in smreka v dolgosti 6—9 m. Naslov v upravi lista. 841

ZAHVALA.

Podpisana se zahvaljujem tam potom najlepše podpornemu društvu

»LJUDSKA SAMOPOMOČ« V MARIBORU

v Mariboru za takoj izplačano podporo v nepričakovani zmeri po smrti mojega moža **Antona Zelenik** in priporočam to človekoljubno društvo vsakomur v takojšnji pristop, ako še ni njega član.

Sv. Anton v Slovenskih goricah, dne 15. julija 1929. 852

Katarina Zelenik.

Mariborski svinjski sejm. Na svinjski sejm v petek dne 12. julija je bilo prignanih 228 komadov. Cene so bile sledeče: prašički 5 do 6 tednov stari 100 do 180 Din, 7 do 9 tednov 250 do 300 Din, 3 do 4 mesece 350 do 400 Din, 5 do 7 mesecev 450 do 600 Din, 8 do 10 mesecev 750 do 800 Din, enoletne svinje 1000 do 1100 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg zaklane teže 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 221 komadov. Trgovina je bila zelo živahna.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso in meso od bikov, krav in telic 1 kg 12 do 20 D, teleče meso od 20 do 25 Din, svinjsko meso sveže od 15 do 27.50 Din.

*

Gospodarska obvestila.

Kmetijska podružnica Kosičevnica proslavi svojo desetletnico obstanka s predavanjem o napravi gnojničnih jam in gnojenju sploh, ter izročitvijo častne diplome gospodu F. K. dne 21. julija zjutraj po sv. maši v šoli. Člani ter vsi kmetovalci, ki se zanimajo za napredek kmetijstva, ste vabljeni, da se v obilnem številu udeležite tega predavanja! Predavat pride tajnik Kmetijske družbe gospod F. Kafol iz Ljubljane.

Sadjarjska in vrtnarska podružnica Šmarje pri Jelšah vabi vse svoje člane na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo 28. julija v dvorani Katoliškega doma. Poglavitna točka bo: kako in kedar naj bi se otvorila sadna razstava. Sadjarji, na svidenje!

Spremembe glede plačila oblastne trošarine na zaloge po stanju od 15. aprila t. l. Po spremenjenem členu 12 za kona se na popisane količine piva, vina, špirta, žganja itd. po stanju od 15. aprila t. l. ne bo pobirala oblastna trošarina pri trgovcih na drobno in malo-prodajalcih, ki se ne bavijo s trgovino na debelo. Na popisane količine pri veletrgovcih pa se bo pobirala oblastna trošarina, v kolikor že ni pobrana, samo na oni del teh popisanih količin, ki se stavljajo v promet po 1. juniju t. l. V onih oblasteh, kjer so bile pred 15. aprilom oblastne trošarine večje, kakor pa so nove enotne oblastne trošari-

Vabilo k izrednemu občnemu zboru Hranilnice in posojilnice na Gornji Polskavi, ki se bo vršil ob 8. uri zjutraj po sv. maši dne 28. julija v posojilnični pisarni pri gospodu Katzu v Gornji Polskavi. Dnevni red: 1. Sprememba pravil po najnovejših zakonih. 2. Pregled knjig. 3. Slučajnosti. Ako ne bi bilo navzočih zadostno število članov, se vrši občni zbor pol ure pozneje ne glede na število navzočih članov. 857

Travniška hrana, z zvezdičastimi kolesci, nova, prav poceni na prodaj pri Leopold Štumberger, Gabrovlje, p. Konjice. 855

Jabolčnik, prvovrsten prodaja Kosič Petrovče (Mirazan). 611

Starejša kuharica za vsa hišna dela se sprejme k mali obitelji na deželi. Dopise pod »Lepi kraj« na upravo lista. 854

14leten fant za jesensko pašo se takoj sprejme Lahko ostane več let v službi. Leopold Štumberger, Gabrovlje 24, p. Konjice. 853

Majerja z 3—4 delavskimi člani, veččega živinoreje in poljedelstva, sprejme s 1. septembrom uprav veleposestva Ornig, Št. Janž na Dravskem polju. 856

ne, pa se bo veleprodajalcem in malo-prodajalcem odobrila razlika v stopnji oblastne trošarine na zaloge od 15. aprila na način, kakor bo to predpisal finančni minister, toda le tedaj, če so bile zaloge večje od 100 litrov ali 100 hektoliterskih stopenj.

Konkurz Slavenske banke. Upravni odbor Slavenske banke v Zagrebu je predložil dne 10. julija konkurznemu sodišču v Zagrebu poravnavni predlog, s katerim ponuja upnikom II. razreda 22odstotno svoto njihovih terjatev, plačljivo v gotovini takoj po pravomočnosti poravnave. Upniki so edino kompetentni (pristojni), da se izjavijo o tej poravnavi. V to svrhu je sklican zbor upnikov Slavenske banke za dan 25. t. m. na sejo v Zagreb, ki bo ob 9. uri dopoldne.

Čudno vreme. Vremenoslovci so vsi enoglasnega mnenja, da je zapustila letošnja izredna zima sledove celo v polju. Nikdar še niso opazovali pojava, ki ga beležijo dne 9. junija in sicer: ta dan je bilo v ameriškem Washingtonu 39 C. Solnčarica je napadala ljudi; v Madrasu v Indiji je bilo istega dne izredno mrzlo in je zapadlo snega 45 cm na debelo.

Stanje hmeljskih nasadov. Zalec v Savinjski dolini, dne 10. julija 1929. — Hmeljska rastlina je v obče zdrava, če so se tudi v minulem tednu pojavile v posameznih nasadih hmeljske uši. Vreme je še precej ugodno, le toplejših noči bi si hmeljarji želeli. Zgodaj obrezana hmeljišča prehajajo v cvet, pozno obrezana pa dobivajo cvetne nastavke. Pred kratkim so eksporterji nakupili 700 do 800 stotov hmelja in se le-ti zanimajo še za ostanek lanske letine, ki ga cenimo na skupno 5—600 stotov.

»Naših gorice«, glasila Vinarskega društva za Slovenijo, 7. zvezek je izšel. Vsebina: S prvega slovenskega vinarskega kongresa v Krškem. — Ahilejev vinograd. — Montikola v osušenem in kamenitem svetu. — Strune v mladih trsnih nasadih. — Ob 20letnici absolutov mariborske Vinarske in sadjar-

ske šole iz leta 1909. — Društvene vesti in razen drobiž. — »Naše gorice« stanejo na leto le samo 30 dinarjev, za društvenike z letno članarino po 30 D — brezplačno.

DOBIČKANOSNOST KONJ DIRKAČEV.

Kolikokrat se čudimo, ako čitamo, da so bili izdani za tega ali onega konja dirkača stotisoči. Ogromne kupne ali prodajne svote za konje dirkače žival lastniku potroji. Sploh gre po časopisju glas, da se izplača najbolj velike denarne svote naložiti v konje dirkače. Konj, ki pride n. pr. v Nemčiji sploh v poštev za dirke, stane 15.000 mark (1 marka 14 Din). Za srednje dirkače plačujejo 80 do 100.000 mark.

Dve nemški največji konjarni, ki se pečata z vzrejo in prodajo dirkalnih konj, sta: Oppenheim in Weinberg. — Konjarna Oppenheim je imela l. 1926 žrebca Oleandra, ki se je poskusil dva krat na dirki. Naenkrat je žival zbolela in so jo hoteli izvedenci ustreliti. Konjar tega ni pustil. Leta 1927 je zaslužil Oleander na dirki 105.000 mark, leta 1928 253.000 mark, skupaj 360.000 mark.

Dirkač Weisdorn je pridobil l. 1925 205.000 mark.

Angleški športnik Joel je plačal za dirkača Prince Palestine 800.000 mark. Konjerejec Edmond Blanc je kupil konja Flyng Fox za 790.000 mark. Prodaja je bila žival za dva milijona in je pridobil lastnik s tem izrednim dirkačem 4 milijone mark in to v mirnih časih.

Najdražjega konja v Nemčiji je kupila leta 1903 kraljeva konjarna Grac ditz za 420.000 mark, prodan je bil pozneje v Ameriko za 8 milijonov mark.

Navedeni vzgledi nam povedo več nego dovolj, kako so razumeli in se razumejo bogati konjerejci nalagati denar v najboljšo banko v — konje dirkače!

Organistovske zadeve.

»Slovenski Gospodar« vedno prinaša poročila o društvenih zadevah organistov, za kar mu moramo biti organisti tudi zelo hvaležni. Svojo hvaležnost bomo najlepše izkazali s tem, da bomo agitirali za čim večjo razširjenje lista. Več ljudi bo čitalo »Slovenskega Gospodara«, več bo poučenih o naših razmerah. Sedaj se je pričela druga polovica leta. Organisti, potrudite se in pridobivajte za list novih in zvestih naročnikov!

Izrednosti.

Z gledališkega odra v samostan.

Ena najbolj znanih ter slavljenih igralk na gledaliških odrih v Parizu je bila v letih pred izbruhom svetovne vojne Eva Lavalliere. Od gledalcev je bila oboževana in to posebno v raznih mladostnih ulogah veseloiger. Ravnatelj gledališč so jej plačevali za nastope najvišje svote. Zbrala je velikansko premoženje in je posedala v Parizu 2 razkošno opremljeni vili, v svetovnoznem letovišču Nizza eno in eno v Deauville. Živela je kakor princezinja in je imela vse, kar jej je pozelelo srce. Po končani vojni je bila stara 40 let in je

še vedno hotela nastopati v ulogah 18-letne. Ako se je pokazala v povojnem Parizu na odru, je bilo gledališče od igre do igre slabše zasedeno. Gledališki ravnatelj so jej ponujali le nekako miloščino v primeri s predvojnimi mesečnimi plačami.

Naenkrat je Eva izginila iz Pariza in nikdo ni znal kam. Časnikarji so je slednjič vendar le izsledili v priprostem samostanu Vittel. Radovedni poročevalci listov, igralci, prejšnji prijatelji — vse je vrelo v samostan, da bi videli nekdanjo boginjo odra in jo uprašali, zakaj se je zaprla v samostansko celico. Prejeli so le odgovor: »Eva Lavalliere je umrla in živi še samo spokojna sestra Neža.

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Pa res! Gospod policijski komisar je bil v skrajni zadregi. Prepričan je bil, da je rodbina de Romaine nedolžna. In vendar ni mogel in ni smel poseči vmes. Kajti suhljatega moža v sivi suknji je ščitila vsemogočna roka gospoda notranjega ministra.

Pa tudi zaupnik notranjega ministra in njegov tajni detektiv je bil v veliki zadregi.

Govorilo se je o njem, da noben skrit kotiček ne uide njegovi pozornosti, da njegovi fini prsti najdejo vsak še tako skrit gumb, ki odpre tajna vrata, da njegovim orlovskim očem ne uide nobena še tako drobna špranja, da je naravnost nezmotljiv v svojih izvajanjih in sklepanjih, — toda topot je moral po treh urah napornega in natančnega iskanja priznati, da tudi on ničesar ne najde.

Ali so njegovi sicer popolnoma zanesljivi pomočniki od tiste usodne torkove noči sem kedar za kak trenutek popustili v čuiečnosti in jim je

prav tistikrat mladi lopov Jack ušel, — ali pa je res sam vrag odnesel mladega grofa skozi dimnik.

Javno mnenje se je na mah obrnilo proti oblastim. Komtesa de Romaine je poskrbela, da se je zgodba o človeku, ki je tisto noč postopal krog pristave, razvedela daleč naokoli. Da je tisti človek obenem član tajne policije Njegovega veličanstva, to javnosti prav nič ni motilo. Meščani iz St. Lô so glasno zahtevali, da mora priti pred sodišče. Prefekt, komisar in prokurator, vsi so po vrsti dobivali grozilna pisma, protestni shodi so bili na dnevnem redu, zabavljalo se je črez oblasti, črez policijo, črez upravo. Položaj je postal tako kritičen in nevzdržen, da sta prokurator in prefekt resno uvaževala misel, ali bi ne bilo najbolje odstopiti.

In tedaj je mož v sivi suknji izginil, da nihče ni vedel kam. Si tudi noben policijski uradnik ni upal poizvedovati za njim, vsak se je bal, da dobi posla z notranjim ministrom, vojvodo Otrant-skim.

Protij koncu decembra je napovedala grofica de Romaine, da bo zapustila Francijo.

SOCIJALNO VPRAŠANJE

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Je-
rajevo knjigo »Socialno vprašanje« za Din 28.—
v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Še le sedaj par dni pred smrtjo je smelo do sestre Neže nekaj najboljših prijateljev, ki so se poslovili od nje na smrtni postelji. Igralka Eva je te dni umrla kot spokornica — Neža!

Najbolj čudno pokopališče.

Posebno po vojni je postalo znano mestece Rapallo, ki leži ob severni italijanski obali. Kraj je že po naravni legi zelo lep in iskan od letovičarjev. Okolica Rapalla je posuta z vilami in mičnimi gradovi, ki so last francoskih ter italijanskih plemenitašev in milijo parjev. Prava skrivnost je gradič grofa Molfino, ki je pozidan v dolini, ki nosi lepo ime »Valle Christo«. Pri gradu je velik park, v katerega ne sme nikdo od nepoklicanih. Skozi desetletja je mučila radovednost Rapallčane, kaj neki prikriva park v »Valle Christo«, da ne sme nikdo niti v njegovo bližino.

Te dni se je pa le posrečilo nemškemu časnikarju, da je bil v tem parku in je razjasnil skrivnost tako le:

Pred dobrimi 30 leti je poročil že starejši grof Molfino mlado, a seveda nad vse lepo gledališko igralko. Da bi jo za vedno pridobil in priklenil nase, je pozidal rajske gradič in krog njega je pustil nasaditi res vsega občudovanja vreden park. Na sredini drevoreda je pozidal kot nekako nebeško stavbo majhno gledališče, na kojega odru je nastopala Molfinova mladostna žena in deklamirala možu kot edinemu gledalcu odlomke iz raznih iger. Stari grof in mlada grofica sta živela par let čisto sama zase v gradu ter parku. Kar preko noči je izginila grofica in bogati plemenitaš je ni videl nikdar več!

Mesto ženske je začel oboževati pse. Po celem parku in krog gledališča je vse polno marmornatih spomenikov z napismi, ki svedočijo, da počiva pri spomeniku pes, ki je služil grofu Molfinu toliko let in se odlikoval po tej ali oni prednosti. Vsak napis na pasjem spomeniku je zasmeh na pobeglo grofovo ženo! Nekdaj park ljubezni in rajske sreče — danes pasje pokopališče: to je gotovo izrednost!

Ko se je mudil švedski kralj Gustav III. v Parizu, je prišlo k njemu odpisništvo vseučilišča, da bi mu častitalo, ker je slavni iznajditelj klora in mangana Scheele njegov podanik in rojak. Kralja, ki se je malo zanimal za znanost, je bilo sram, da ni še nikdar čul o tem znamenitem možu. Poslal je takoj brzosela na Švedsko s kratkim ukazom: »Povišajte Scheeleja v grofovski stan!« — »Da«, je dejal ministrski predsednik, »naj se zgodi; toda kdo je Scheele?« — Tajnik je moral iskati. Vrnil se je k predsedniku in poročal: »Scheele je topničarski poročnik, lep fant ter izboren strelec!« — Drugi dan je postal navaden poročnik grof — učenjak pa je ostal navaden državlján. Pomota je bila odkrita še le po kraljevi vrnitvi. — Kralj je bil ves iz sebe: »Kako je mogoče, da ne veste, kdo je Scheele?« se je jezil. Sam je vedel to že 4 tedne.

Egiptovski kralj Sesostris, ki je živel okrog leta 1300 pred Kr., je upregel večkrat užete kralje v zmagovalni voz. Neki kralj, ki je moral vleči voz, se je oziral neprestano na kolo voza, kar je vzbudilo Sesostrisovo pozornost. Vprašal je tedaj ujetnika, kaj pomeni njegovo oziranje. Ujeti kralj je odgovoril: »V kolesu vidim obraz minljive pozemske slave. Komaj je del kolesa zgoraj, takoj je zopet pri tleh in oni del, ki je bil prej spodaj, je zopet zgoraj.« Sesostris se je zamislil in vrnil dotičnemu kralju svobodo.

Ko se je Franc Jožef postaral in mu je opešal vid, si je kupil očala. Kot so vsi stari ljudje pozabljivi, so bila očala zmiraj kje založena, mesto da bi bila na cesarjevem nosu. Ves dvor je iskal tedaj očala in obveljalo je pravilo, — kdor najde očala, dobi red. Nekoč je prišel nekdo v cesarski grad v Schönbrunn na obisk, baš ko je bilo iskanje očal v teku. Dotičnik se je čudil in de-

jal ministrskemu predsedniku, zunanjemu ministru in najvišjemu komorniku: »Zakaj si pa Njegovo Veličanstvo ne nabavi vsaj še ena očala?« — Tedaj so vsi trije dostojanstveniki prebledeli: »Da bi Njegovo Veličanstvo tega ne storilo! Saj potem bi bili mi vsi brez dela!«

Starogrški Homer piše o grškem borcu pred Trojo, imenovanem Stentor, ki je posedal tako mogočen glas, da je prekričal 50 drugih ljudi. V Budimpešti hranijo lobanjo huzarskega stotnika, ki je bil drugi Stentor. Imenoval se je Miklos. Kadar je korakal na čelu stotnije, ga je bilo slišati v udaljenejših ulicah, ne oziraje se na cestni trušč. Priče trdijo, da so zmirom žvenketala okna, kadar je govoril Miklos z navadnim glasom v zaprti sobi. Če se je v družbi zasmel, je pognal pritisk zraka nihalo pri uri, če je stala.

Avtomobil pozdravlja. V Slivnici pri Mariboru še danes gospodari ob državni cesti imovit posestnik, ki pozdravi spoštljivo vsak mimofrčeči avtomobil. Uprašal sem ga pred dnevi, zakaj skazuje toliko spoštovanja ter časti novodobnemu vozilu. Kmet je odgovoril: »Pred kakimi 20 leti so začeli bržeti skozi Slivnico prvi avtomobili. V nedeljo popoldne smo trije sosedni fantje po popivanju prepevali proti večeru po cesti. Naenkrat se nam približa avtomobil, na katerem sta sedela spredaj šofer in imovit gospod. Ustavili smo z razprostrtimi rokami avto. Gospod je izstopil in uljudno uprašal: Kaj želite? Odgovorili smo mu, da sme peljati naprej pod pogojem, ako nas vzame seboj do Maribora. Brez premisleka je odprl vrata na vozu in nas povabil, naj vstopimo. Sedli smo vsi trije na prostor zadaj. Jezus — Marijal je šlo . . . in prijetno je bilo, da smo vsi trije vsled vožnje in pijanosti zadremali. Prebudili smo se drugo jutro v — Leobnu in avtomobil brez nas naprej! Trije smo imeli 4 krajcarje in »per šub« so nas spravili ob kruhu in vodi v Slivnico. Od tega časa je zame avtomobil največji gospod!«

»Ni je pravice v tej deželi!« je pravila vsa ogorčena. »Sicer bi morilec mojega sina ne bil mogel nekaznovan izginiti.«

Sklenila je, da se bo s hčerko preselila v Rim, kjer je imela mnogo prijateljev. O mladem grofu Jacku de Romaine slejkoprej ni bilo ne sledu ne glasu. Ljudje so splošno pravili, da ga je suhljati detektiv spravil iz sveta, se polastil draguljev in izginil.

Zato je umljivo, da je gospod cesarski prokurator z vso ljubeznjivostjo in postrežljivostjo poskrbel grofici in njeni hčerki potni list in vse pripravil za potovanje. Določili so, da odpotujeta 28. decembra v zasebni kočiji do Caena, da tam prenočujeta in sedeta drugo jutro na poštni voz za v Pariz.

Opoldne bi imeli odpotovati. Tisto jutro je šla komtesa Mariette še k sv. maši, ker je bil praznik nedolžnih otročičev.

Zgodaj je prišla, cerkev je bila polna ljudi. Postavila si je svoj stolček za širok steber, sedla in se vtopila v molitev.

Pa bistro oko bi bilo kmalu opazilo, da je njena pobožnost le navidezna. Njene misli so bile očividno vse drugod in njene črne oči so nemirno begale od obraza do obraza in v njenem shujša-

nem obrazu je ležala pritajena, boječa skrb, da je ne bi kdo opazil.

Mrzlo je bilo in komtesa Mariette si je trdno zavijala krog ramen svoj obilni, dolgi površnik. Postaren mož je delil za malo odškodnino glinaste grejače, enega je prinesel tudi komtesi in ji ga položil pod noge. Pri tem sta se njuna pogleda srečala in mož je komaj vidno pokimal.

Črez nekaj časa se je komtesa sklonila kakor v globoki pobožnosti. Ali pa morebiti, da bi dala grejaču drugo lego. Vsekakor bi bil bistri opazovalec spet videl, da je vzela grejač skrivaj v roke, ga stisnila pod pazduho in se še tesneje zavila v površnik.

Ljudje krog nje so bili zatopljeni v molitev, spet drugi so hodili sem in tja, prihajali in odhajali. Neki možki je prišel in pokleknil poleg nje. Preprosto delavsko obleko je nosil in raztrgane čevlje je imel. Komtesa Mariette se je hotela odmakniti, pa steber na desnici ji je branil, nazaj pa ni mogla, ker so stali in klečali drugi ljudje trdo za njo. Nevoljno je pogledala vsiljivega človeka, preprost delavec je bil po svoji zunanosti.

Tedaj je neznanec počasi dvignil roko k ovratniku svoje suknje in ga za trenutek obrnil. Na notranji strani ovratnika je bil vшит bel trak

Izšel je L. in II. zvezek!

Res niste še naročili

Karl Mayeva knjige?

Ne čakajte, dokler se še dobi. Nad 1000 knjig že razprodanih, ostane le malo! Pišite Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevezena vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

Na drobno in na debelo.

Ovčje, kozličje, kozje

kože od domačih in divjih živali kupuje po najvišjih cenah I. RATEJ, trgovca, SLOV. BISTRICA. 402

VOZNI RED

veljaven od 15. maja, je izšel. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane

2 Din

Naša menjalnica vedno odprta

Scherbaum
Kopališka ul. 4
848

Kravarja

sprejme Križniška uprava, Velika Nedelja pri Ormožu. 811

Trgovskega vajenca sprejme z primerno šolsko izobrazbo v trgovini z mešanim blagom Robert Grasselli, Slivnica pri Celju. 806

Trgovskega vajenca sprejme v svojo trgovino z mešanim blagom Martin Frece, Stara vas, Bizeljsko. Zahleva se dve meščanski šoli ter dobrih, najraje kmetijskih staršev ter zdravega in krepkega. Prosto stanovanje in hrana. 810

Pozor!

Pozor!

Namizno sadje!

Kakor vsako leto, potrebujem tudi letos veliko množino sadja za izvoz v inozemstvo, zategadelj potrebujem na celim Štajerskem, kjer je dosti sadja, zastopnike, oziroma nakupovalce sadja, kateri morajo biti samostojni posestniki ali sinji istih. Pišite vsi tudi posestniki, kateri hočejo svojo sadje proti točnemu plačilu dobro prodati samo tuzemski največji trdki Iva Götlich, Maribor, Koroška cesta 126—128. 715

Pljuča!

Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilstalt) Sečovo, železniška postaja Rogaska Slatina. 807

1 novi enovprežni voz s lojtrami in peresami se prodaja tudi za pijačo ali drva. Težno pri Mariboru. 808

Mala oznanila

V „Malih oznanilih“ stane vsaka beseda Din 120. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znakih.

Upravištvu odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor. UPRAVNIŠTVO

Svarilo! Podpisana izjavljam, da nisem plačnica dolgov, katere bi napravil v mojem imenu moj mož Josip Kurboš. Kdor od njega kaj kupi od skupnega premoženja ali mu da posojilo, stori to na lastno odgovornost. — Kurboš Suzana, posestnica v Rogoznici hišna številka 28. 850

Svarilo! Podpisana izjavljam, da nisem plačnica dolgov, katere bi napravil v mojem imenu moj mož Janez Graber. Kdor od njega kaj kupi od skupnega premoženja ali mu da posojilo, stori to na lastno odgovornost. — Graber Barbara, posestnica v Gačniku 6. 824

Suhe gobe, jajca, surovo in kuhano maslo, za belu, mast kupuje vedno po najvišji dnevni ceni: Fr. Senčar, trgovina, Mala Nedelja in Ljutomer. — Velika izbira raznovrstnega blaga. 684

Letošnje leto obeta obilo sadja in vsaka umna gospodinja ga za zimo zakuha, ravno tako razno sočivje. Zakuha pa se najbolje v svetovno znanih kozarich »Weck«, katere ima vedno v vseh velikostih na zalogi Josip Jagodič, trgovina z železnino in zaloga »Weckovih« aparatov, Celje, Glavni trg. Ceniki in pojasnila zastoj. 836

Učenca, nadarjenega, pridnega, zdravega ter primerno močnega, ako mogoče s par razredi meščanske ali druge srednje šole, sprejme trgovina z mešanim blagom v mestu. Fant pa mora na vsak način znati tudi nemški. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe je poslati na upravo tega lista pod »Trgovski učenec«. Sinovi železničarjev in trgovcev imajo prednost. 837

Pomočnika sprejemem: Franc Dvoršak, mizar, Št. Ilj v Slov. goricah. 830

Učenec s primerno izobrazbo se sprejme takoj. Prešern, špecerija, Maribor, Koroška cesta 7. 851

Učenec(ka) s predpisano šolsko izobrazbo, mogoče meščansko šolo, se sprejme v trgovino mešanega blaga P. Košenina, Gomilsko. 835

Sprejme se vinčar s 3—4 delavskimi močmi, prednost ima, kateri se razume na cepljenje trsa. Kje, se izve pri poštenu uradu Sv. Magjeta ob Pesnici. 841

Vinčar s 5 močnimi delavskimi močmi in lastnimi kravami se sprejme s 1. novembrom. Naslov v upravi lista pod »Dobro mesto«. 842

Vinčar, zvest in delaven, z najmanj 3 delavci in večletnimi spričevali se takoj sprejme. Dopisi s prepisi spričeval naj se pošljejo do 1. avgusta na upravo lista pod »Vestni delavec«. 831

Vinčar z 5—6 delavnimi močmi se sprejme za vinograd v Bresternici. Vpraša se pri: Ubalde Nassimbeni, mestni stavbenik, Maribor, Vrta na ulica 12. 831

Kupim večje posetvo. Naslov v upravi lista pod »Mirni dom«. 846

in na njem z okorno roko vezana zlata lilija, znamenje pregnane kraljevske rodbine Burbonov. Spogledala sta se in se razumela, komtesine oči so boječe in vprašaje obstale na neznančevem obrazu. Pa mož se je dotaknil s prstom svojih ustnic in ji komaj vidno, pa pomirljivo pokimal. Služba božja je minila. Delavec se je med splošnim prerivanjem in odhajanjem pomaknil bliže h komtesi in ji hlastno šepnil:

»Počakajte še! Policijski vohuni so zunaj!«

Komtesa Mariette de Romaine je bila pogumna ženska, tudi drzna če je bilo treba. Pri teh besedah pa so njena blede, upadla lica vidno posinela. Krčevito je stisnila debeli grejač pod površnikom.

»Kaj naj storim —?« je boječe vprašala.

»Mirno počakajte, da se ljudje razidejo! Peljal vas bom k stranskim vratom, ki jih dobro poznam.«

»Ampak —,« je hlastnila hripavo, tiščalo jo je v grlu in njen jezik je bil ves suh, »— kaj pa potem?«

»Spremil vas bom na svoje stanovanje, obvestila bova grofico in nato se domenimo, kaj bi bilo najbolje in najvarneje.«

»Ali bi poiskala Belega kljuna?«

»Zakaj?«

»Dala bi mu tele —«

»Psssst —!« jo je boječe opozoril.

»Rajši bi videla, da bi je cerkovnik nesel nazaj. Napraviti moramo drug načrt —.«

»Psssst —! Tiho —!« jo je zapovedovalno prekinil. »Zaenkrat ne moremo storiti druga, ko da spravimo na varno vas!«

Mož je govoril tako mirno in samo po sebi umljivo, da mu ni mogla ugovarjati. Ubogala je.

Njunega šepetanja nihče ni mogel slišati, uglasilo ga je prerivanje, prestopanje in ropotanje s stoli po kamenitem tlaku. Polagoma so se ljudje razšli, delavec je prijel komteso za roko in pokorno je šla za njim. Videti je bilo, da točno pozna cerkev in njene postranske prostore, brez obotavljanja jo je peljal pod zvonik in po dolgem hodniku, odprl nizka vrata in bila sta zunaj v ozki ulici na vzhodni strani cerkve.

Molče sta stopala po ozkih ulicah in se ustavila pred enonadstropno hišo, kjer je imel delavec najbrž svoje stanovanje. Šla sta po dvorišču, lezla po trojnih stopnicah, krepko je potrkal na neka vrata in človek v delavski obleki jima je odprl. Po temnem hodniku sta prišla v preprosto sobo. Prvo, kar so zagledale njene plašne oči, je

NA POLJANI — najboljša Meškova povesť je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še to zimo prebere i Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Glejte

to je razven vode in solca moj edini pri pomoček za pranje. Nisem starokopitna, vendar pa toliko previdna in pametna, da perem le s **prvim terpeninovim milom**

842

„Gazela“!

GAZELA MILO

Otvoritev nove trgovine Tekstilni Bazar

Maribor, Vetrinska ulica 12.

Tam dobite najceneje blago za obleke, svilen robce že od 20.— Din naprej, cajgaste

829

l. t. d. od 5.— Din naprej l. t. d.

bil šopek umetnih belih lilij v posodi na okrogli mizi.

Pomirjena in zadovoljna, pa do kosti utrujena in zdelana od pravkar prestalih, razburljivih trenutkov, je zdrknila na stol, odgrnila površnik in si položila na krilo obilen, pa ne pretežek sveženj, ki je bil na videz podoben glinastemu grejaču.

»Treba bo obvestiti grofico de Romaine,« je dejal mož, ki jo je pripeljal iz cerkve, s samo po sebi umljivim, mirnim glasom. »Nič se ne bojte!« je pravil, ko ga je prestrašeno gledala. »Zanesljivega sela bom poslal, svojega tovariša tule,« je pokazal na delavca, ki jima je odprl. »Zajčja noga ga imenujemo. Ga poznate, komtesa?«

Odkimala je.

»Vsi ga poznajo v mestu,« je nadaljeval. »Delavec je po poklicu, nihče ga nima na sumu. Prijavljen je pod imenom Pierre Legrand. Tudi vohuni ga poznajo. Pa nobeden ne slutí, kdo da je v resnici. So neumni, ti policijski vohuni!

Pa on je naš, še bodele že izvedeli, katera osebnost se skriva pod njegovo krinko preprostega delavca. Neustrašen človek je, navihan in drzen. Niso ga še dobili in ga tudi topot ne bodo.

Napišite torej par vrstic, komtesa, in Zajčja

noga bo nesel pismo grofici, vaši materi.«

»Kaj ji naj pišem?« je negotovo vprašala Marietta ter vzela pero in papir, ki ga ji je ponudil neznani prijatelj in zaveznik.

»Pišite, da vam je prišlo slabo v cerkvi,« je svetoval, »in da ste pri dobrem prijatelju. Pišite tudi, naj pride grofica nemudoma k vam. Sel, ki ji bo pismo prinesel, da jo bo pripeljal.«

Ubogljivo je napisala, kakor ji je naročil. Neznanec je stal poleg in jo opazoval. Da je komtesa Mariette de Romaine tistikrat dvignila glavo in se ozrla vanj, čuden izraz bi bila videla v njegovih očeh. Skorajda pomilovalno jo je gledal.

Podpisala je še, neznanec v delavski suknji je pismo zapečatil in ga izročil Zajčji nogi, ki se je nemudoma odpravil na pot h grofici.

In nato je tihota legla na preprosto sobico. Mariette je naslonila glavo na stol. Zelo utrujena je bila.

»Naj vas rešim tegale svežnja!« je povedal njen tovariš ravnodušno, ji vzel sveženj s krila, ne da bi čakal na njeno dovoljenje, ter ga položil na mizo.

Lariette de Romaine je zadremala.

(Dalje sledi.)

Pogoste slučaje

obolenja od prehlada je treba iskati tudi na pomanjkljivem negovanju telesa. Jake mišice, zdravi živci s dnevnim negovanjem so najboljša obrana. Tudi pri kihanju, hripavosti, vratobolu, kašlju, gripi, pri raznih živčnih ter reumatičnih bolečinah, je Fellerjev Elsafluid že 32 let upotrebovan na zunan in znotraj, dober prijatelj v grdih dnevih. Dobi se povsod, poizkusna steklenica 6 Din, dvojna 9 Din. Ako ga nimajo, naročite ga po pošti, za vsaj 62 Din, naravnost pri lekarnarju FELLER, STUBICA DONJA, Elzstrg 841. Hrvatska. — A kot čistilno sredstvo: Elsa-kroglice, 6 skatljice 12 Din.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog in skrbni oče, gospod

Mihael Voh
kannosek

danes v četrtek, dne 4. julija 1929 previden s sv. zakramenti za vedno zaspal v Gospodu.

Pogreb dragega pokojnika se vrši od hiše žalosti na pokopališče na Koblju v nedeljo, dne 7. julija 1929.

Sv. maša zadušnica se bo brala na Koblju, dne 8. julija 1929.

Dragega pokojnika priporočamo vsem v molitev in blag spomin.

Cezlak, dne 4. julija 1929.

Paula Voh, soproga, Mihee in Tonček, otroka.

Brez vsakega drugega obvestila.

844

Čisti obraz

in pomlajenje. Vaša koža postane mladeniško sveža in bela kot cvet. Ogri, mozolji, gube, pege, rdeči nos, brazgotine, solčne pege, rume in ru-

Pred uporabo

Po uporabi

pege vsled vročine

izginejo tako in zanesljivo z uporabo lepotilne kreme „EROS“. „EROS“ služi v dosego in ohranitev lepote obraza, vratu in rok. Ohranja lepoto do najvišje starosti pod jamstvom. Zdravniško priporočano. — Dolgujem Vam veliko hvaležnost. Dosegla sem vidno olepšanje obraza v 24 urah, piše gospa Dr. M. Gläuzend. Sijajno preizkušeno pri damah in gospodinjske vsake starosti. Cena Din 16.—, 3 lončki Din 34.—, 6 lončkov Din 55.—.

772

Dr. Nikol Nemény, Košice, poštai predal 12/L 54 ČSK.

Naročite se na „Slov. Gospodar“!

Hmeljarstvo nese, a samo onemu, ki zna kmetjati in hmelj pridelati. Kupite zato knjigo HME LJARSTVO! Stane Din 50, vezana Din 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3.

Podružnica: CELJE, Cankarjeva 11, nasprotni pošte.

(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje).

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih obrestuje na južnodnejshe.

Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti jamči mariborska oblast z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Zato je zavod najvarnejši v celi oblasti.

Rentni davek plačuje hranilnica sama in ga vlagateljem ne odteguje. 662 Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice.

Veletrgovina z železnino PINTER & LENARD, MARIBOR

ALEKSANDROVA CESTA 32-34

Traverze, cement, železo, poljedelsko orodje, kovanja za stavbo, orodje za kovače, mizarje itd., štedilniki, kuhinjska posoda, v veliki izbiri in po najnižjih cenah.

Pozor kmetje!

Najboljše izmenja in zamelje vsakovrstno zrnje

paromlin ENRICH pri Pesnici.

OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice na Polzeli

I. Z. Z. D. Z.

Se bo vršil dne 28. julija 1929, ob 8. uri dopoldne, ako bi ne bilo ta čas zadostno število navzočih članov, se isti vrši pol ure pozneje pri vsakem številu navzočih članov. Vršiti se v poslovnih prostorih pri gospe Cizej.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1928. 3. Volitev enega člana v načelstvo. 4. Volitev nadzorstva. 5. Očitavanje revizijskega poročila. 6. Slučajnosti.

Odbor.

V tem so si vsi edini

Oblike za
neveste, moško
in žensko blago, po-
stojno in živojno parno

samo iz

Klobuke,
Izgotovljene
blake, črtilje, nogavice
I. L. A.

trgovske hiše
Franc Kolerič
Apače

686

Učenka za šivanje ob-
lek se sprejme.
Maribor, Koroševa ul. 52. 845

Kuharica in gospo-
dinja. V
službo se sprejme takoj kuha-
rica ki bo ob enem tudi gospo-
dinja pri trgovsko-kmetiški hiši.
Plača po dogovoru. Naslov pove-
uredništvo. 845

Za rejo slabotne in shujšane živine ter
okrepljenje breje in posebno mlade živine
je potrebno in edino uspešno **TEŽAKOVO**
OLJE ZA ŽIVINO, ki se dobi pri: M. Te-
žak-u, Zagreb, Gunduličeva ulica 13. 55

Denar naložite najboljšo in najvarnejšo pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. D. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne pla-
tajo od obresti

nobenega rentnega davka
ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakavega odtegljaja.

Sodar

za vinsko kletarstvo in izdelovanje sodov se takoj sprejme. Ponudbe je poslati na: Fric Zemljič, vinogradsko veleposvestvo v Ljutomeru. 884

Učenec

potrebno šolsko izobrazbo in dobro vzgojo iz boljše hiše se sprejme takoj v trgovino mešane stroke v mestu na Stajerskem. Ponudbe na upravnništvo „Slov. Gospodarja“ v Mariboru. 889

Sladko skrivnost

je razodela gospa Mica svojemu srečnemu soprogu. Lahko bo od sedaj uživala prepotreben mir, ker ji trudapolno in neprijetno delo pranja odvzema

Schicht ^{ov}
RADION

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

171

Velik promet - majhen dobiček!

O tem Vas prepričajo moje cene, ker lahko dobite že za 320 Din fine štofaste moške obleke in že za 135 Din lepe štofaste obleke za dečke. Pravtam se dobé tudi najrazličnejši štofi za moške in ženske obleke po izredno nizkih cenah. Na izbiro je tudi več sto drugih predmetov! Vse po najnižjih cenah!

Za obilen nakup se priporoča trdka

IVAN MASTNAK, CELJE

Kralja Petra cesta št. 15

322

Dobro, zdravo in po ceni domačo pijačo si sami napravite z esenco

Mostin.

Istotako dober rum z rumovim cvetom oboje dobite le v Drogeriji Wolfram, Maribor Slovenska ulica. 394

Ruhinjsko posodo vsakovrstno kupite najugodnejše v trgovini Fr. Senčar, Mala Nedelja. 843

„JAVA“ pšenična kava

je izvrstna, zelo redilna in okusna!

Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din če se denar naprej pošlje ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštino plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju „JAVA“ pšenične kave je kot darilo pridjana ena lepa skodelica za kavo. Kdor pošlje 2 Din v znamkah dobi vzorec 100 gr „JAVA“ pšenične kave poštine prosto. Sprejmemo za vsak večji kraj zastopnika.

Pražarna kave „JAVA“ K. D. Beograd, Lomina ulica 11/e

714

Zahtevajte jo pri vseh trgovcih!

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 75.000.000.—. Pogoji na vknjižbo, poroštvo ter zaslavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-poseselnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.